

```

106 PRINT "Voulez-vous les instructions (O/N)?";
107 RE=GETC:IF RE=79.0 THEN GOTO 10000
108 IF RE<>78.0 THEN 107
109 PRINT CHR$(12)
110 POKE #FF05,255:DIM R$(8.0),F(9.0,5.0),A(5.0,5.0),P$(5.0,5.0),N(5.0)
120 FOR I%=1 TO 8:READ R$(I%):NEXT
130 DATA score excellent,tres bon score,bon score,score au dessus de la m
oyenne
140 DATA score moyen,score en dessous de la moyenne,score passable,mauvai
s score
150 REM
199 RETURN
200 REM
210 FOR I%=1 TO 5:FOR J%=1 TO 5:A(I%,J%)=-1.0:NEXT J%:NEXT I%
220 FOR I%=0 TO 9:FOR J%=1.0 TO 5.0:F(I%,J%)=0.0:NEXT J%:NEXT I%
230 A(1.0,1.0)=INT(RND(10.0)):A(2.0,1.0)=INT(RND(10.0)):A(3.0,1.0)=INT(RN
D(9.0)+1.0)
240 A(1.0,2.0)=INT(RND(10.0)):A(2.0,2.0)=INT(RND(9.0)+1.0)
250 N(1.0)=100.0*A(3.0,1.0)+10.0*A(2.0,1.0)+A(1.0,1.0):N(2.0)=10.0*A(2.0,
2.0)+A(1.0,2.0)
260 N(3.0)=A(1.0,2.0)*N(1.0):N(4.0)=A(2.0,2.0)*N(1.0)*10.0:N(5.0)=N(1.0)*
N(2.0)
270 M=10.0:FOR I%=1 TO 5
280 FOR J%=3 TO 5:N1%=INT(N(J%)/M+1E-2):A(I%,J%)=INT(N(J%)-N1%*M+1E-2):N(
J%)=N1%:NEXT J%
290 NEXT I%:A(1.0,4.0)=-1.0:A(5.0,3.0)=-1.0:N1%=0.0:N2%=0.0:N5%=0.0
292 FOR I%=1 TO 5:FOR J%=1 TO 5:IF A(I%,J%)=(-1.0) THEN P$(I%,J%)=" "
293 IF A(I%,J%)<>(-1.0) THEN P$(I%,J%)="*"
294 NEXT J%:NEXT I%
299 RETURN
300 GOSUB 11000
305 POKE #BCCA,#D0:POKE #BFEE,#CB
306 POKE #BD50,#CC:POKE #B920,#CB:POKE #B89A,#D2:POKE #B708,#CC:POKE #B68
2,#D1:POKE #B576,#D3
310 GOSUB 1000
320 IF N5%=18.0 THEN 340
330 GOSUB 2000:GOTO 310
340 G=G+1.0:T=T+N1%:V=T/G
350 FOR I=1.0 TO 8.0:CURSOR 0,I:PRINT "
":NEXT I:CURSOR 0,9:G%=G
355 POKE #FF05,4:PRINT "Nombre moyen de coups rates apres";G%;" partie";:
IF G>1.0 THEN PRINT "s";
360 V%=V:PRINT " ";V%";PRINT ".":Q=INT(V/2.0):IF Q>=1.0 THEN 367
365 Q=1.0:IF Q>8.0 THEN Q=8.0:GOTO 370
367 IF Q>8.0 THEN Q=8.0
370 PRINT "Voila un ";R$(Q);"."
899 RETURN
1000 REM
1010 CURSOR 0,17
1020 FOR I%=1 TO 5
1025 CURSOR 5,CURY
1030 FOR J%=5 TO 1 STEP -1:PRINT P$(J%,I%);:NEXT J%
1040 PRINT :IF I%<>2.0 AND I%<>4.0 THEN 1050:PRINT TAB(5);" ";:FOR I=1.0 T
O 11.0:PRINT CHR$(95);:NEXT I:PRINT
1050 NEXT I%
1060 PRINT :PRINT "Nombre de coups joues ";N2%:PRINT "Nombre de coups man
ques ";N1%
1070 PRINT "Nombre de chiffres trouves ";N5%
1999 RETURN

```

```

2000 N2%=N2%+1.0
2010 CURSOR 0,5:PRINT "ESSAI No.";N2%
2020 PRINT :PRINT "Quel est votre chiffre?";
2021 RE=GETC:IF RE<48.0 OR RE>57.0 THEN 2021
2022 D=RE-48.0:PRINT CHR$(RE)
2023 PRINT "Quelle est la colonne?";
2024 RE=GETC:IF RE<49.0 OR RE>53.0 THEN 2024
2025 C=RE-48.0:PRINT CHR$(RE)
2026 REM
2030 REM
2040 IF F(D,C)=1.0 THEN 2010
2050 F(D,C)=1.0
2060 N9%=N5%
2070 FOR I%=1 TO 5:IF A(C,I%)<>D THEN 2080:P$(C,I%)=" "+MID$(STR$(D),1,1):
N5%=N5%+1.0
2080 NEXT:IF N9%=N5% THEN N1%=N1%+1.0
2090 GOSUB 3000
2999 RETURN
3000 CURSOR 25,17
3010 PRINT "      ENTREES PRECEDENTES :":PRINT
3020 FOR I%=1 TO 5:CURSOR 25,CURY:PRINT "Colonne";I%;" :";:FOR J%=0 TO 9:I
F F(J%,I%)=1.0 THEN PRINT J%;
3030 NEXT:PRINT :NEXT:PRINT
3999 RETURN
9000 INPUT R$:R$=LEFT$(R$,1):IF R$<>"0" AND R$<>"N" THEN PRINT "0 OU N";:G
OTO 9000
9010 RETURN
10000 PRINT CHR$(12):POKE #BDD6,#D5:POKE #BAB2,#D2:POKE #B78E,#D0:POKE #B4F
0,#D3:POKE #FF05,3:PRINT "INSTRUCTIONS : "
10005 PRINT "=====":PRINT
10010 PRINT "      Multipuzzle est un jeu d'adresse, de chance et de"
10020 PRINT "deduction dont le but est de retrouver les chiffres d'une"
10030 PRINT "multiplication (d'un nombre de 3 chiffres par un nombre de 2"
10040 PRINT "chiffres), calculee secretement et au hasard par"
10050 PRINT "l'ordinateur.":PRINT
10060 PRINT "      Une fois lance, le programme affiche sur l'ecran le"
10070 PRINT "squelette bien connu d'une multiplication, dont la"
10080 PRINT "particularite est que tous ses chiffres sont remplaces par"
10090 PRINT "des asterisques (*). Vous demandez alors, ";CHR$(34);"Y a-t-il"
tel"
10095 PRINT "chiffre dans telle colonne?";CHR$(34);"."
10100 PRINT :PRINT "      Si le chiffre existe, il vient remplacer le ou les"
"
10110 PRINT "asterisques correspondants. Dans le cas contraire, le"
10120 PRINT "programme comptabilise imperturbablement le nombre de coups"
10130 PRINT "rates.":PRINT :PRINT "BONNE CHANCE!":POKE #FF05,255:WAIT TIME
200:GOTO 110
11000 PRINT CHR$(12):POKE #BDD6,#D0:POKE #BCCA,#D3:PRINT TAB(21);"== MULTIP
UZZLE ==":PRINT TAB(21);"=====":PRINT
11010 PRINT "Christian POELS - 27/5/1981":PRINT :RETURN

```

FGT-DISK-PEEK-POKE

Programma 1

```
100 REM : FGT IN MATRIX
110 CLEAR 20000
120 DIM A%(#90,#F)
130 FOR I%=0 TO #90
140 FOR J%=0 TO #F
150 S%=#1C00+I%*16+J%
160 A%(I%,J%)=PEEK(S%)
170 NEXT: NEXT
180 N$="FGT-MATH:0"
190 SAVEA A% N$
```

Programma 2

```
1000 REM : FGT INLADEN ALS MATRIX
1010 CLEAR 20000
1020 DIM A%(#90,#F)
1030 N$="FGT-MATH:0"
1040 LOADA A% N$
1050 FOR I%=0 TO #90
1060 FOR J%=0 TO #F
1070 S%=#1C00+I%*16+J%
1080 POKE S%,A%(I%,J%)
1090 NEXT
1100 NEXT
1110 CLEAR 1000:STOP
```

Programma 3

```
10 REM : POINTERS
20 POKE #29B,#0:POKE #29C,#25
30 N$="FGT-LOAD:0"
40 CALLM #300,N$
```

SPEED UP THE BITMANIPULATION PROGRAM FROM DAInamic 12

2050 B=P IAND (2^(X+1)) should become :
2050 B=P IAND((2 SHL X)-1)

- Henk Stokhorst

'n FGT - compatibel met de Diskette-driver

=====
In het DAInamic-nummer van 4 april 1981 - blz.67 tot 77 - vinden we 'n zeer interessant artikel over het Fast Graf Text (FGT) programma. De daar beschreven FGT-routine is echter incompatibel met 'n diskette-driver. Waarom?

Dit programma wordt gepookt op #300 tot +/- #900.

Om niet gestoord te worden door het inladen van 'n Basic-programma gaat men de adressen voor Start of Heap wijzigen, zodat Heap en Basic-programma na de FGT komt. Het FGT-programma wordt dan gestart met 'n CALLM#300,A\$. (Wel bekend aan DOS-gebruikers, maar dan voor het inladen van 'n nieuw programma!).

Wanneer we echter over 'n diskette-driver beschikken, wordt de DOS (Diskette Operating System) automatisch ingeladen daar waar normaal de Heap begint, en worden de adressen aangepast.

Vergelijken we nu de begintoestand:

Zonder diskette	Met diskette
*UT	
>D29B 2A6 (R)	
029B EC 02 00 01 EC	029B CC 19 00 01 CC
02A0 03 ED 03 EE 03 50 B3	02A0 1A CD 1A CE 1A 50 B3

Wat we interpreteren als:

029B 02EC	Start of Heap	19CC
029D 0100	Lenght of Heap	0100 (256 bytes)
029F 03EC	Start of Text	1ACC (natuurlijk: tel op!)
02A1 03ED	Start of Symbol	1ACD (geen programma!)
02A3 03EE	End of Symbol	1ACE (geen variabelen!)
02A5 B350	Bottom of Screen	B350

De FGT mag dus niet langer ingeladen worden op #300-#900, wat dan zou onze DOS vernietigd worden, wat fataal zou zijn.

De FGT moet dus van nieuwe adressen voorzien worden, aangepast aan de plaats van de DOS. Dat werk is nu gebeurd, en er zijn aangepaste FGT-routines te verkrijgen.

Deze worden gepookt vanaf 1C00 tot 'n adres afhankelijk van de gebruikte FGT. Als richtsnoer zullen we de Math-FGT gebruiken, die eindigt rond 2430. Het begin, 1C00, is ruim veilig achter de DOS, aangezien de computer zelf de Start of Heap normaal voorziet op 19CC: 'n reserve van 'n halve K-byte. Hopelijk zal deze veiligheidsmarge volstaan voor de "nieuwe DOS".

Hoe gaan we nu praktisch te werk?

Bij het aanzetten wordt automatisch de DOS ingeladen.

We plaatsen onze diskette met onze FGT in Driver 0.

Desnoods gaan we met 'n DIRO zien naar de juiste naam van de FGT.

*UT (R)

(>F1C00 3000 0 (R): veiligheidshalve sporen van 'n vroegere programma wissen: facultatief.)

>R FGT:0 (R) : inlezen van het FGT-machinetaal programma.

>D1C00 2500 (R) : om het einde van de FGT vast te stellen. desnoods het laddr en hadr in D aanpassen. (begin en eindadres van het display.) Men noteert het einde van de FGT, b.v. 2439, en rond af naar omhoog: b.v. 2500.

>S29B (Space Bar) CC- 00 (SP) 19- 25 (R) : CC- en 19- worden door de computer zelf gemeld. Daarmee is de Start of Heap (op adres 29B en 29C) ingesteld van 19CC naar 2500.

>B : om terug naar Basic te gaan.

Door 'n NEW of 'n CLEAR 4 kan men de andere pointers aanpassen.

Natuurlijk moet uw Basic - programma voorzien zijn van 'n subroutine voor het aanroepen van de FGT. De instructies daarvoor kunt U overnemen uit het meestal bijgeleverde demo-programma van uw FGT.

Automatisch inladen van FGT, en instellen van de pointers.

=====
Toch blijft dit nog 'n omslachtig werkje , vooral als het dient uitge-
voerd gedurende, of zelfs bij de aanvang van 'n les.

Er bestaat echter 'n methode om dit volledig automatisch te laten
gebeuren. Daartoe gebruiken we drie kleine programma's, die elders afge-
drukt staan.

Programma 1: hoeft maar eens gebruikt, en mag daarna vernietigd worden.
=====
We laden onze FGT in als boven , en passen daarna de poin-
ters aan (want we gaan 'n Basic-programma inladen of intypen).

Dan laden we (of typen) het eerste programma in, en doen 'n RUN.

De FGT wordt nu in 'n matrix (array) geplaatst. De dimensie (#90,#F) is
ruim voor onze Math-FGT, en kan voor andere aangepast worden (desnoods)
(vergroot), dit om plaatsruimte op de schijf te besparen. (73 files van)
(de 580 beschikbare!). Vergeet niet bij wijziging dezelfde wijziging aan
te brengen in programma 2. De matrix wordt door het programma ook auto-
matisch weggeladen. Door 'n COPY FGT-MATH.INT:0 FGT-MATH.INT:1 kan de
matrix op andere schijven gereproduceerd worden , waar programma's op
staan die er gebruik van gaan maken.

Programma 2: dient om de matrix terug in te laden , en weg te poken.
=====
CLEAR 20000 is nodig om de matrix in ontvangst te nemen.

Het programma is kort genoeg om toe te laten de matrix in het programma
zelf op te nemen (wat 'n bekend nadeel is van matrix-inlezen.)

Maar: de pointers moeten vooraf aangepast worden!

Immers: de matrix wordt weggeladen in de Heap . Door CLEAR 20000 is de
Size of Heap 4E20 , en gaat dan van 19CC tot 67EC . Wanneer wij op 1C00
beginnen te poken , vernietigen we zelf onze gegevens , wat blokkering
veroorzaakt. (invalid number in line 1080).

'n Aanpassen van de pointers in het begin van het programma zou al even
erg zijn. Dus schakelen we programma 3 in.

(Is dat nu eenvoudiger? - Nog even geduld!).

Programma 3: Dit uiterst kort programma doet niets anders dan de Start
=====
of Heap bepalen. De uitvoer van het programmaatje dat zich

bevindt op 'n slechts klein aantal adressen na 19CC, wordt daardoor niet
beïnvloed. Met 'n CALLM #300, N\$ wordt dan programma 2 ingeladen, op 'n
veilige plaats (want de andere pointers worden door de CALLM aangepast).

De uitvoer van programma 2 vergt wel even tijd (matrix inladen) , en de
computer verwittigt dat hij klaar is met 'n STOPPED IN LINE 1120. De DAI
is nu klaar om gelijk welk programma in te laden , met gebruik van onze
FGT. De CLEAR 2000 op het einde van programma 2 is nodig om de Heap, die
voldoende groot moest zijn om de matrix te kunnen bevatten, terug te re-
duceren, en zo het adres van Start of Text aan te passen . In onze gra-
fische programma's gebruiken wij vaak MODE 5/6, wat de Bottom of Screen
naar voren brengt, zodat botsing met het BASIC-programma (out of memory)
niet uitgesloten is.

Eindelijk eenvoudiger: aan ons programma 3 geven we de naam "\$USER".

Daartoe hebben we door 'n DELETE het DAI-\$USER
gewist (of liefst bij het vormen van onze schijf niet overgenomen). Bij
het inschakelen van de computer wordt programma 3 automatisch ingeladen
en daarna door de CALLM #300, N\$ de FGT. Tussen inschakelen en bedrijfs-
klarheid verloopt minder dan een minuut. (1 op 10 keer is 'n Hart-Reset)
(vereist: CALLM#300 hapert soms.)

Allereenvoudigst: Voor de les wijzigt men Programma 2 als volgt:

```
1110 CLEAR 1000
```

```
1120 N$="Programmatitel": CALLM #300, N$
```

Met 'n SAVE wordt dit gewijzigd programma terug (onder dezelfde naam:)
(LOAD-FGT) weggeladen. Bij aanzetten van de computer in de les wordt nu
niet alleen de FGT, maar ook uw lesprogramma ingeladen en gestart.

Veel succes!

J.Gesp - Asse.

Een eenvoudige goedkope en veelzijdige EPROM-Programmer

De DAI personal computer heeft standaard vele uitgebreide I/O mogelijkheden. Hiermee zijn vele applicaties te realiseren. Dit artikel behandelt een van de toepassingen.

Wat is een EPROM?

Een Erasable Programmable Read Only Memory is een geheugen-element dat, zoals de naam al zegt, alleen door de computer kan worden uitgelezen. Het kenmerkende van Read Only Memories is dat ze hun inhoud bij spanningsuitval niet verliezen. Ze zijn dus bij uitstek geschikt om in microprocessor-systemen toe te passen die direct bij inschakelen moeten werken.

Het vervelende van ROM's is dat de inhoud al in de fabriek moet worden aangebracht, dit is alleen aantrekkelijk voor grote aantallen.

Een EPROM biedt de mogelijkheid om herhaald, door de gebruiker, geprogrammeerd te worden. Na programmeren kan de inhoud nl. met Ultra-violet licht gewist worden. Een ideale bouwsteen dus voor gebruik in de ontwikkeling, in kleine series of door de hobbyist.

Het programmeren van een EPROM

De huidige meest gangbare EPROM's zijn opgebouwd als een matrix van 1024x8, 2048x8 of 4096x8 bits. Respectievelijk de 1K, 2K en 4K EPROM. Deze kunnen heel gemakkelijk in een systeem met een woordbreedte van 8 bits worden opgenomen.

In fig. 1 zijn de EPROM's met typenummer en aansluitgegevens opgenomen.

De diverse aansluitingen (fig. 1a):

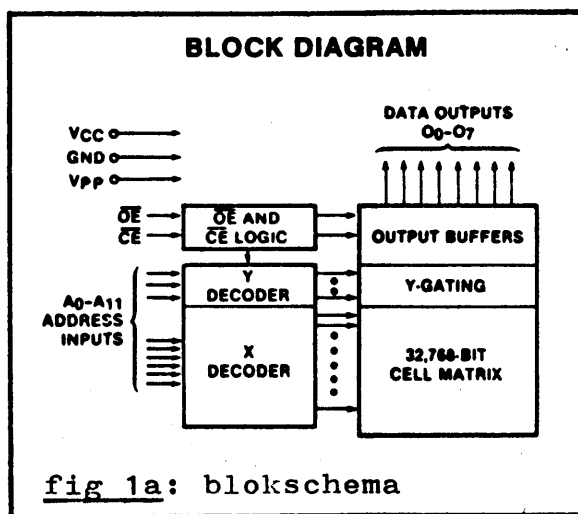
A₀..A_n : adreslijnen
O₀..O₇ : data- of outputlijnen
 $\overline{CE}$: chip enable (active low)
 $\overline{OE}$: output enable (active low)
Gnd, V_{cc}, V_{pp} : spanningsaansluitingen

Onder normale omstandigheden is de EPROM opgenomen in een μ P-systeem. Biedt de microprocessor dan een adres, chipselect en leessignaal aan, dan wordt een geheugenelement geselecteerd en via de uitgangen wordt de waarde naar de μ P geschreven. Deze data kan bijvoorbeeld de volgende instructie voor het systeem zijn.

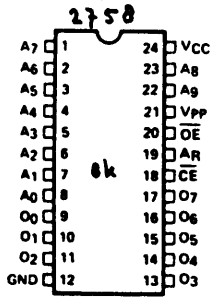
De EPROM moet echter wel geprogrammeerd worden d.w.z. de inhoud moet aangebracht worden.

Uitgangspunt hierbij is een gewist ic, hierin zijn alle bits "1". Door het selectief "0" maken van een aantal bits wordt de EPROM geprogrammeerd. Dit "0" maken gebeurt door op de V_{pp} aansluiting de zogenaamde programmeerspanning van +25V aan te bieden. Volgens wordt een adres en datawoord aangeboden, door dan een 50 msec. TTL-puls op de PROG-ingang te zetten wordt de EPROM geprogrammeerd. De data wordt als het ware in de geselecteerde geheugenlocatie "gebrand".

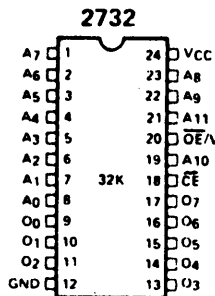
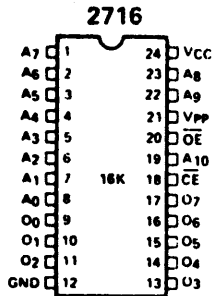
Door deze handeling herhaald uit te voeren kan de gehele EPROM geprogrammeerd worden. Meestal zal men dit doen door iedere cyclus het adres met 1 op te hogen en een nieuw datawoord aan te bieden.

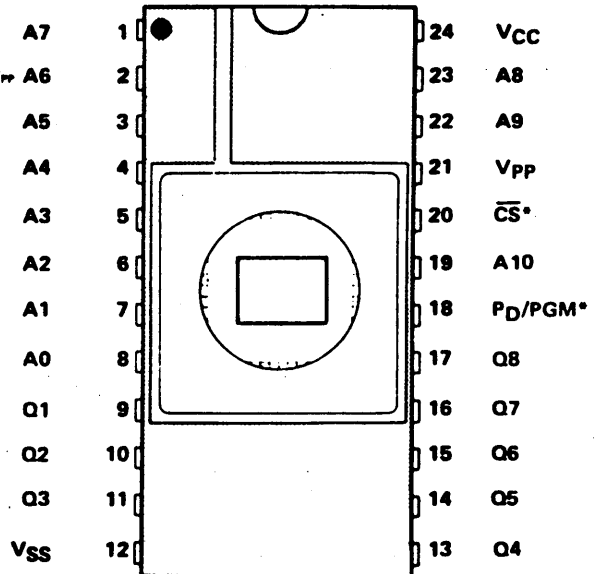
PIN CONFIGURATION*

PIN CONFIGURATION

**TMS 2516
24-PIN CERAMIC
DUAL-IN-LINE PACKAGE
(TOP VIEW)**

PIN NAMES

A ₀ -A ₉	ADDRESSES
CE/PGM	CHIP ENABLE/PROGRAM
OE	OUTPUT ENABLE
O ₀ -O ₇	OUTPUTS
A _n	SELECT REFERENCE INPUT LEVEL

PIN NAMES

A ₀ -A ₁₀	ADDRESSES
CE/PGM	CHIP ENABLE/PROGRAM
OE	OUTPUT ENABLE
O ₀ -O ₇	OUTPUTS

*FOR TMS 2532:
PIN 18 ... A11
PIN 20 ... PD/PGM

PIN NOMENCLATURE

A(N)	Address inputs
CS	Chip Select
PD/PGM, PD/PGM	Power Down/Program
Q(N)	Input/Output
VCC	+5 V Power Supply
Vpp	+25 V Power Supply
VSS	0 V Ground

fig. 1: aansluitingen EPROM's

In tabel 1 zijn de preciese gegevens betreffende het gebruik van de EPROM's opgenomen. Doordat het programmeren van iedere plaats 50 msec. in beslag neemt, duurt het volledig programmeren van de 2758 $1024 \times 0,05 = 50$ sec. Voor de 2716 en 2516 is dit 100 sec., voor de 2732 en 2532 200 sec. Na geprogrammeerd te zijn kan de EPROM gewist worden. Hiervoor zijn professionele apparaten, deze zijn echter duur. Het wissen gaat ook goed met een speciale UV-lamp van Philips, TUV 6W-E, deze kost ongeveer 50 gulden. De EPROM's kunnen hier met een elastiekje op bevestigd worden, na 15 à 20 min. zijn ze dan "schoon".

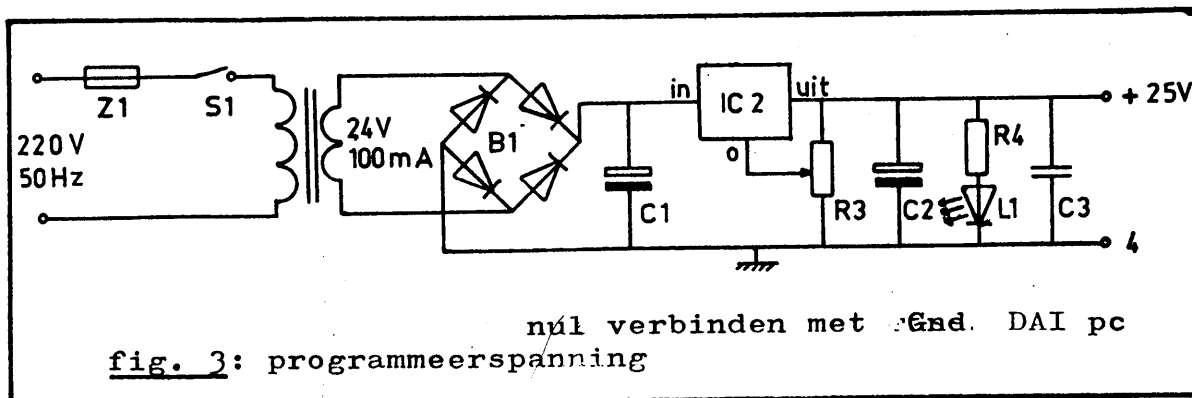
Opbouw Programmer

We hebben nu gezien dat, willen we een EPROM programmeren, we een adres, datawoord plus de nodige controlesignalen aan het ic moeten aanbieden. Deze signalen kunnen geheel door de DAI gegenereerd en via de DCE-bus naar de programmer gestuurd worden. Verder is het nog nodig om de EPROM van spanning te voorzien. De voedingsspanning van +5V is beschikbaar van de DAI, de +25V programmeerspanning moet echter opgewekt worden.

De Hardware

De hardware van de programmer komt neer op de verbinding met de DAI en het maken van de +25V spanning (fig. 2 en fig. 3). De programmeerspanning wordt gemaakt door een 24V wisselspanning gelijk te richten en af te vlakken. Daarna wordt de spanning gestabiliseerd met een 7812 (+12V) spanningsstabilisator die op het juiste uitgangsniveau wordt gebracht door een instelpotmeter in de nulleiding.

Het beste kan hiervoor een tieslagen uitvoering worden genomen. De potmeter wordt zodanig ingesteld dat het uitgangsniveau precies +25V bedraagt.

In fig. 2 is opgenomen welke draden van de DCE-bus moeten worden doorverbonden met de aansluitpennen van de EPROM. In tabel 2 is daarnaast een volledig overzicht van het gebruik van de DCE-bus te vinden.

Verder zijn in het schema 2 relais te zien. Deze worden via de DCE-bus door de DAI bestuurd. De 2 lijnen zijn met een transistor gebufferd. In het ontwerp is gekozen voor 12V relais die vanuit de DAI gevoed worden. Dit kan zonder problemen omdat de DAI een 12V 1A voeding heeft en hier slechts ongeveer een 0.5A van gebruikt. Het is echter ook mogelijk om 24V relais te gebruiken die dan door de programmeerspanning gevoed worden. Het is dan wel nodig een zwaardere trafo te nemen die in de grotere stroombehoefte kan voorzien.

De diodes die over de relais zijn geschakeld dienen om de inductiespanning, die bij uitschakelen ontstaat, op te vangen. Deze spanning kan nl. de transistors beschadigen.

Het ene relais verzorgt de keuze tussen de 2732 en de andere EPROM's. Dit omdat de 2732 iets andere aansluitingen heeft. In totaal moeten 3 aansluitingen verwisseld worden. Bij de meeste programmeers gebeurt dit met een handbediende schakelaar waarbij vergissen nogal eens voorkomt.

Het tweede relais zorgt ervoor dat de programmeerspanning wordt aangesloten bij het programmeren van de ic's.

Het geheel kan in een kastje gemonteerd worden. Als voetje voor de EPROM's is een gewoon ic-voetje bruikbaar mits men over wat handigheid beschikt bij het aanbrengen en eruit halen van ic's. Het is daarom aan te bevelen een zero insertion force socket te gebruiken.

<u>Poort 0</u>	bit 0-7: datalijnen (0o t/m 07)
<u>Poort 1</u>	bit 0-7: adreslijnen (Ao t/m A7)
<u>Poort 2</u>	bit 0-2: adreslijnen (A8 t/m A10)
	bit 3 : $\overline{CE}/\overline{PROG}$ (2716, 2516, 2758)
	: A11 (2732, 2532)
	bit 4 : $\overline{OE}$ (2716, 2516, 2758)
	: $\overline{CE}/\overline{PROG}$ (2732)
	: $\overline{OE}/\overline{PROG}$ (2532)
	bit 5 : "1" (2716, 2516, 2758, 2532)
	: $\overline{OE}/V_{pp}$ (2732)
	bit 6 : programmeerrelais
	bit 7 : keuzerelais

TABEL 2: gebruik van de DCE-bus

MODE SELECTION 2716/2758

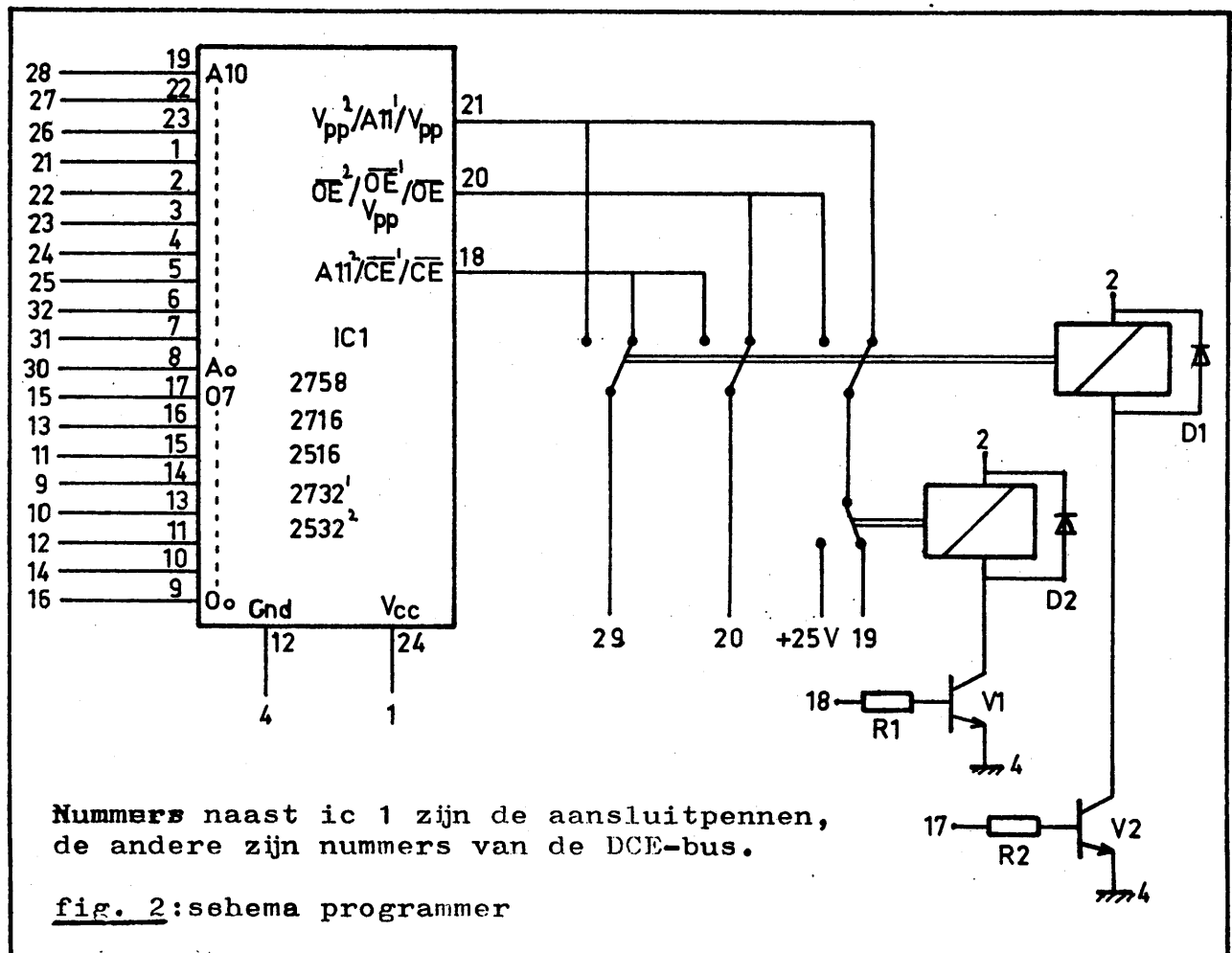
PINS	$\overline{CE}/PGM$ (18)	A_R (19)	$\overline{OE}$ (20)	V_{PP} (21)	V_{CC} (24)	OUTPUTS (9-11, 13-17)
Read	V_{IL}	V_{IL}	V_{IL}	+5	+5	D_{OUT}
Standby	V_{IH}	V_{IL}	Don't Care	+5	+5	High Z
Program	Pulsed V_{IL} to V_{IH}	V_{IL}	V_{IH}	+25	+5	D_{IN}
Program Verify	V_{IL}	V_{IL}	V_{IL}	+25	+5	D_{OUT}
Program Inhibit	V_{IL}	V_{IL}	V_{IH}	+25	+5	High Z

MODE SELECTION 2732

PINS	$\overline{CE}$ (18)	$\overline{OE}/V_{PP}$ (20)	V_{CC} (24)	OUTPUTS (9-11,13-17)
Read	V_{IL}	V_{IL}	+5	D_{OUT}
Standby	V_{IH}	Don't Care	+5	High Z
Program	V_{IL}	V_{PP}	+5	D_{IN}
Program Verify	V_{IL}	V_{IL}	+5	D_{OUT}
Program Inhibit	V_{IH}	V_{PP}	+5	High Z

DEVICE		MODE										
FUNCTION (PINS)		Read		Output Disable		Power Down		Start Programming		Inhibit Programming		Program Verification
TMS	TMS	TMS	TMS	TMS	TMS	TMS	TMS	TMS	TMS	TMS	TMS	TMS
2516	2532	2516	2532	2516	2532	2516	2532	2516	2532	2516	2532	2516
PD/PGM (18)	PD/PGM (20)	V_{IL}	V_{IL}	Don't Care	V_{IH}	V_{IH}	V_{IH}	Pulsed V_{IL} to V_{IH}	Pulsed V_{IH} to V_{IL}	V_{IL}	V_{IH}	V_{IL}
$\overline{CS}$ (20)	Use PD/PGM as chip select	V_{IL}	N/A	V_{IH}	N/A	Don't Care	N/A	V_{IH}	N/A	V_{IH}	N/A	V_{IL}
V_{PP} (21)	V_{PP} (21)	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+25	+25	+25	+25	+25 (or +5)
V_{CC} (24)	V_{CC} (24)	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5
Q (9 to 11, 13 to 17)	Q (9 to 11, 13 to 17)	Q	Q	HI-Z	HI-Z	HI-Z	HI-Z	D	D	HI-Z	HI-Z	Q

TABEL 1: gegevens over gebruik EPROM's $V_{il}="0"$ $V_{ih}="1"$

De Software

Het programma zorgt ervoor dat de 8255 (DCE-bus) in de juiste mode staat en dat de juiste signalen verzonden worden. De software bestaat uit een BASIC en een machinetaal gedeelte. Het machinetaal gedeelte is ondergebracht in de Symbol Table en wordt bij de eerste RUN door het BASIC-programma naar de work-area geladen. Het programma voorziet in 8 eentoets-commando's, voor een overzicht zie tabel 3.

C	: Check
L	: Load
N	: Next load
P	: Program
R	: Read
T	: Type
U	: Utility
V	: Verify

TABEL 3: commando's

Check: controleert of de EPROM gewist is. De computer leest alle geheugenlocaties uit en verifieert of deze FF_H bevatten. D.w.z. of alle bits "1" zijn. Al naar gelang komt de melding "OK" of "BAD".

Load/Next load: deze 2 commando's zijn speciaal bedoeld voor gebruik met DNA. (DAInamic Assembler). Het load commando laadt een objectfile van adres 3000_H naar het werkgeheugen. Het werkgeheugen is een geheugenblok van 4K in de RAM van de DAI waar de data, die in de EPROM moet komen, wordt opgeslagen, tabel 4.

Het load commando plaatst de objectfile steeds vanaf het begin-adres A000_H in het werkgeheugen.

Met het next-load commando is het mogelijk verschillende files achter elkaar in het werkgeheugen te laden. In een pointer wordt bijgehouden wat het begin-adres is voor de volgende te laden file. Dit commando is handig in een tweetal situaties.

In de eerste plaats als een aantal kleine programma's in dezelfde EPROM moeten komen te staan. De objectfiles kunnen dan na elkaar in het werkgeheugen geladen worden, waarna de EPROM geprogrammeerd wordt.

Verder kan het next-load commando gebruikt worden om een zeer groot assembler programma te laden. Het kan nl. voorkomen dat een assembler programma de maximale buffergrootte van 16K overschrijdt. De buffer is dan te klein om het gehele programma in één keer te bevatten. Door het programma dan op te delen in een aantal stukken en deze afzonderlijk te assembleren kan toch een groot programma gemaakt worden.

Er is echter één maar, indien er vanuit het ene stuk verwijzingen naar het andere stuk voorkomen, door bijvoorbeeld JMP of CALL instructies, dan moet een gedeelte van de symbol table van het ene stuk d.m.v. EQU-statements ook in het andere gedeelte worden opgenomen. Er kan dan zonder problemen van het ene stuk naar het andere verwezen worden.

De beide commando's kennen 3 foutmeldingen. En wel GAP ERROR en CHECKSUM ERROR, die geheel indientiek zijn aan die bij de BASIC LOADER V1.0, en als extra Memory range exceeded. Het kan immers voorkomen, dat bij het laden van een objectfile de geheugengrootte van de geselecteerde EPROM wordt overschreden. Er wordt dan direkt gestopt en de resterende bytes worden dus niet meer overgebracht naar het werkgeheugen. Verder kan het REServe statement (DNA pseudo-op) niet gebruikt worden, load negeert dit commando.

2EC- E75	: BASICprogramma
2EC-100B	: BASICprogramma & mlp in Symbol Table
A000-A3FF	: werkgeheugen 1K
A000-A7FF	: werkgeheugen 2K
A000-AFFF	: werkgeheugen 4K
B000-B195	: mlp
B1F5-B1FF	: variabelen & pointers zie sourceprogramma

TABEL 4: geheugen indeling

Resumerend is het gebruik van DNA met de programmer als volgt samen te vatten:

Er wordt een assembler programma ingetikt dat op een willekeurige plaats kan beginnen d.m.v. het ORG-statement. Het programma wordt dan geassembleerd en weggeschreven naar tape als objectfile (#0). Dan kan de EPROM-Programmer geladen worden en in utility wordt vervolgens de objectfile ingelezen (>R). Met het Load of Next-load commando kan dan de file naar het werkgeheugen overgebracht worden waarna de laatste stap het programmeren van de EPROM is.

Program: programmeert een EPROM met de data die in het werkgeheugen opgenomen is.

Read: leest een EPROM uit en copieert de inhoud in het werkgeheugen.

Type: wordt gebruikt om één van de 5 types EPROM te selecteren.

Utility: vanuit het programma wordt naar utility gesprongen.

Gemakkelijk om het werkgeheugen te bekijken of om een objectfile in te lezen.

Verify: leest de inhoud van een EPROM en vergelijkt deze met de data in het werkgeheugen. Verify dient ter controle van het programmeren. Melding "OK" of "BAD".

De gehele software bestaat uit een sourceprogramma, bijbehorend machinetaal programma, BASIC-programma en de EPROM-programmer. Dit is het machinetaal en BASIC-gedeelte, samengevoegd tot een geheel, in DAInamic nummer 6 blz. 135 is beschreven hoe dit moet gebeuren.

Toepassingen:

De programmer kan gebruikt worden als hulpmiddel bij de ontwikkeling van een microprocessor systeem. Vooral in combinatie met DNA zijn er leuke mogelijkheden om op de DAI software ontwikkeling voor een 8080/8085 μ P-systeem te doen. Voor mij was dat de direkte aanleiding tot het ontwerp van de programmer.

Het gebruik van de programmer hoeft niet beperkt te blijven tot de 5 genoemde types. Ombouw naar bijv. de 2708 is eenvoudig mogelijk, terwijl het met een aanpassings-printje mogelijk is een 1 chip processor zoals de 8748 van Intel te programmeren. Hierover in de toekomst, bij voldoende belangstelling, meer.

IC 1 : EPROM
IC 2 : 7812
V1,V2: BC 548
D1,D2: 1N4148
B1 : brugcel B40/C1000
R1,R2: 10k
R3 : potmeter 5k
R4 : 1k5
C1 : 2200 μ F 40V
C2 : 4,7 μ F 30V tantaal
C3 : 100 nF
L1 : goene LED
Z1 : zekering 100 mA
S1 : miniswitch

Verder: 2x 12V relais, zekeringhouder, trafo 24V 100 mA, flatcable met 34 polige connector, zero insertion force socket, kastje, netsnoer, stukje montageprint.

Vragen en opmerkingen
Questions and remarks
Fragen und bemerkungen

Guus Knoops
Siebenstraat 2B
6035 bd Ospel
Nederland
04951-31286

De programmer kan ook bij mij besteld worden.

TABEL 5: benodigdheden

program identification

title   ◦   EPROM-PROGRAMMER-DRIVER
author   ◦   G.KNOOPS
purpose   ◦   _____
comment   ◦   machine language part should be in RAM,
              ◦   hardware should be connected.

```
3  REM *****
4  REM * Program for controlling the EPROM-PROGRAMMER *
5  REM *      Copyright GUKNO Software 1981      *
6  REM *      21 april 1982          V3.0      *
7  REM *****
8  REM GUKNO Technics, Siebenstr. 2B, 6035 BD Ospel
9  REM Nederland; tel:04951-31286
10 MODE 0:PRINT CHR$(12):PRINT
20 PRINT TAB(40);"EPROM-Programmer"
30 DIM T$(5.0),MEMR$(5.0):RESTORE:FOR X%=1.0 TO 5.0:READ T$(X%),MEMR$(X%):NEXT
40 IF PEEK(#B000)=245 THEN 70:ES%=PEEK(#2A3)+PEEK(#2A4)*256-#B195-1
50 FOR I%=#B000 TO #B195:POKE I%,PEEK(ES%+I%):NEXT
51 REM Move MachineLanguageProgram to workarea
60 POKE #B1F4,1:POKE #B1FD,#A8:POKE #B1FA,0:POKE #B1FB,#A0
61 REM Set: TYPE Number, MEMORYRange
62 REM . DestinationStartAddressObjectFile
70 TYPE$=T$(PEEK(#B1F4))
80 POKE #FE02,(PEEK(#FE02) IAND #BF):WAIT TIME 5:POKE #FE03,#9B:POKE #FE03,#80:PRINT TYPE$,"";
";
81 REM 1:Programmingrelais off, programmingvoltage down
82 REM 2:GIC is cleared and all ports are set to output
90 AX=GETC:WAIT TIME 5
100 REM Commands: Check,Load,Next load,Program,Read,Type
101 REM ===== Utility,Verify
110 AX=GETC:IF AX=ASC("C") THEN 200:IF AX=ASC("L") THEN 300:IF AX=ASC("N") THEN 400:IF AX=ASC
"P") THEN 500:IF AX=ASC("R") THEN 600:IF AX=ASC("T") THEN 700:IF AX=ASC("U") THEN 800:IF AX=ASC
"V") THEN 900
120 GOTO 110
200 REM Check if the EPROM is erased
210 PRINT "Check"
220 GOSUB 1000
230 CALLM #B000
240 AX=PEEK(#B1FF):IF AX=0 THEN CURSOR 16,CURY:PRINT "OK":GOTO 80
250 CURSOR 15,CURY:PRINT "Not erased !":GOTO 80
300 REM Loading DNA objectfile
310 PRINT "Load"
320 POKE #B1FA,0:POKE #B1FB,#A0
321 REM Set DSAOF to #A000
330 GOTO 420
400 REM Loading Next DNA objectfile
401 REM DSAOF is end adres of previous file
410 PRINT "Next load"
420 CALLM #B037
430 AX=PEEK(#B1FF):IF AX=15 THEN CURSOR 15,CURY:PRINT "GAP ERROR":GOTO 80
440 IF AX=240.0 THEN CURSOR 15,CURY:PRINT "Memory Range exceeded":GOTO 80
450 IF AX=255.0 THEN CURSOR 15,CURY:PRINT "CHECKSUM ERROR":GOTO 80
470 GOTO 80
```

```

500 REM Programming the EPROM
510 PRINT "Program":CURSOR 15,CURY:PRINT "Busy !!"
520 GOSUB 1050
530 CALLM #BOE5
540 GOTO 80
600 REM Reading the EPROM
610 PRINT "Read"
620 GOSUB 1000
630 CALLM #B138
640 GOTO 80
700 REM Type EPROM can be changed
710 PRINT "Type:":FOR X%=1.0 TO 5.0:CURSOR 4*X%+6,CURY:PRINT T$(X%):NEXT
720 A%=GETC:WAIT TIME 5:INPUT "Select a type";IN$
730 Y%=0.0:FOR X%=1.0 TO 5.0:IF IN$=T$(X%) THEN Y%=X%
740 NEXT
750 IF Y%=0.0 THEN PRINT :PRINT TAB(14);"Not known type!!":GOTO 80
760 TYPE$=IN$:POKE #B1F4,Y%:POKE #B1FD,(MEMR%(Y%) IDR #A000)/255.0
761 REM Set new TYPE Number and MEMoryRange
770 PRINT :GOTO 80
800 CALLM #B194
900 REM Verifying if the EPROM is programmed correctly
910 PRINT "Verify"
920 GOSUB 1000
930 CALLM #B15E
940 A%=PEEK(#B1FF):IF A%=0 THEN CURSOR 16,CURY:PRINT "OK":GOTO 80
950 CURSOR 15,CURY:PRINT "BAD !":GOTO 80
1000 REM Initiate 8255 (GIC) for Check,Read,Verify
1001 REM GICB=GIC ControlByte;ECB=EPROM ControlByte
1002 REM RB=RelaisByte
1010 GICB%=#90
1020 IF TYPE$="2732" THEN ECB%=#80:RB%=#B0:GOTO 1100
1030 ECB%=#20:RB%=#38:GOTO 1100
1050 REM Initiate 8255 for Programming
1060 GICB%=#80
1070 IF TYPE$="2732" THEN ECB%=#C0:RB%=#D0:GOTO 1100
1080 IF TYPE$="2532" THEN ECB%=#40:RB%=#50:GOTO 1100
1090 ECB%=#58:RB%=#50
1100 POKE #FE03,GICB%:POKE #FE02,RB%:POKE #B1FE,ECB%:WAIT TIME 25:RETURN
10000 DATA 2716,2048,2516,2048,2732,4096,2532,4096,2758,1024
10001 REM Type,MEMoryRange

```

```

B000 F5 C5 D5 E5 21 01 FE 3A FE B1 57 1E 00 01 00 A0
B010 73 23 72 2B 2B 7E FE FF C2 2D B0 23 13 03 3A FD
B020 B1 B8 C2 10 B0 3E 00 32 FF B1 C3 32 B0 3E FF 32
B030 FF B1 E1 D1 C1 F1 C9 F5 C5 D5 E5 01 02 30 3A 00
B040 30 67 3A 01 30 6F 09 2B 2B 22 F8 B1 2A FA B1 EB
B050 0A FE 00 C2 CB B0 03 0A FE 00 C2 CB B0 03 0A FE
B060 FF C2 C3 B0 2A F8 B1 7C B8 DA C3 B0 C2 74 B0 79
B070 BD D2 C3 B0 21 F5 B1 36 FF 03 0A 86 77 03 0A 86
B080 77 03 0A FE 00 CA 91 B0 03 03 03 03 03 03 C3 50
B090 B0 03 0A 86 77 23 36 00 0A 23 77 2B 2B 03 0A 12
B0A0 13 86 77 3A FD B1 BA CA D3 B0 23 34 7E 23 BE C2
B0B0 9B B0 03 0A 2B 2B BE C2 DB B0 6B 62 22 FA B1 03
B0C0 C3 50 B0 3E 00 32 FF B1 C3 E0 B0 3E 0F 32 FF B1
B0D0 C3 E0 B0 3E F0 32 FF B1 C3 E0 B0 3E FF 32 FF B1
B0E0 E1 D1 C1 F1 C9 F5 C5 D5 E5 21 00 FE 3A FE B1 57
B0F0 1E 00 FE 58 CA FF B0 3E 10 32 FC B1 C3 04 B1 3E
B100 08 32 FC B1 01 00 A0 0A FE FF CA 2A B1 77 23 73
B110 23 72 C5 06 07 0E EB 00 00 00 0D C2 17 B1 05 C2
B120 15 B1 C1 3A FC B1 AA 77 2B 2B 03 13 3A FD B1 B8
B130 C2 07 B1 E1 D1 C1 F1 C9 F5 C5 D5 E5 21 01 FE 3A
B140 FE B1 57 1E 00 01 00 A0 73 23 72 2B 2B 7E 02 03
B150 13 23 3A FD B1 B8 C2 48 B1 E1 D1 C1 F1 C9 F5 C5
B160 D5 E5 21 01 FE 3A FE B1 57 1E 00 01 00 A0 0A 73
B170 23 72 2B 2B BE C2 8A B1 03 13 23 3A FD B1 B8 C2
B180 6E B1 3E 00 32 FF B1 C3 8F B1 3E FF 32 FF B1 E1
B190 D1 C1 F1 C9 CF 04

```

mlp

```

002          ORG      :B000      *** EPROM PROGRAMMER ***
003          PORT1   EQU      :FE01      PORT 1 OF 8255 (GIC)
004          *8255 PORT 0: USED AS DATALINES
005          *      PORT 1: USED AS LOW ADDRESLINES
006          *      PORT 2: USED AS ADDRES AND CONTROL-SIGNALS
007          SAWA    EQU      :A000      STARTADDRESS WORK AREA
008          *WORK AREA: A000-A3FF FOR 1K EPROM
009          *          A000-A7FF FOR 2K EPROM
010          *          A000-AFFF FOR 4K EPROM
011          FADR    EQU      :3002      STARTADDRESS OBJECTFILE
012          CHB     EQU      :B1FF      CHECKBYTE
013          *TESTED BY BASIC PROGRAM
014          ECB     EQU      :B1FE      EPROM CONTROL BYTE
015          *SET BY BASIC PROGRAM
016          MEMR    EQU      :B1FD      MEMORY RANGE
017          *SET BY BASIC PROGRAM
018          *INDICATES END OF WORK AREA
019          EXOR    EQU      :B1FC      EXOR BYTE USED IN PROGRAM
020          DSAOF   EQU      :B1FA      DSAOF
021          *DESTINATION START ADDRESS OBJECT FILE
022          *OBJECT FILE IS LOADED FROM THIS ADDRESS IN WORK AREA
023          FLEA    EQU      :B1F8      FILE LENGTH ADDRESS
024          EXREG   EQU      :B1F5      EXTRA REGISTERS
025          *
026 B000 F5        CHECK    PUSH    PSW          CHECK IF EPROM ERASED
027 B001 C5        PUSH    B
028 B002 D5        PUSH    D
029 B003 E5        PUSH    H
030 B004 2101FE    LXI     H,PORT1
031 B007 3AFEB1    LDA     ECB
032 B00A 57        MOV     D,A
033 B00B 1E00      MVI     E,0
034 B00D 0100A0    LXI     B,SAWA
035 B010 73        NEXTC   MOV     M,E          LOW ADDRESS IS APPLIED
036 B011 23        INX     H
037 B012 72        MOV     M,D          ADDRESS & CONTROL IS APPLIED
038 B013 2B        DCX     H
039 B014 2B        DCX     H
040 B015 7E        MOV     A,M          DATA IS READ FROM EPROM
041 B016 FEFF      CPI     :FF
042 B018 C22DB0    JNZ     NOTER        NOT ERASED
043 B01B 23        INX     H
044 B01C 13        INX     D
045 B01D 03        INX     B
046 B01E 3AFDB1    LDA     MEMR
047 B021 B8        CMP     B
048 B022 C210B0    JNZ     NEXTC
049 B025 3E00      MVI     A,0
050 B027 32FFB1    STA     CHB          ERASED!
051 B02A C332B0    JMP     ERASED
052 B02D 3EFF      NOTER   MVI     A,:FF
053 B02F 32FFB1    STA     CHB
054 B032 E1        ERASED  POP     H

```

```

055 B033 D1          POP    D
056 B034 C1          POP    B
057 B035 F1          POP    PSW
058 B036 C9          RET
059 B037 F5          LOAD   PUSH  PSW      LOAD OBJECTFILE IN WORK AREA
060 B038 C5          PUSH  B
061 B039 D5          PUSH  D
062 B03A E5          PUSH  H
063 B03B 010230      LXI    B,FADR
064 B03E 3A0030      LDA    FADR-2      HIGH ORDER FILE LENGTH
065 B041 67          MOV    H,A
066 B042 3A0130      LDA    FADR-1      LOW ORDER FILE LENGTH
067 B045 6F          MOV    L,A
068 B046 09          DAD    B
069 B047 2B          DCX    H
070 B048 2B          DCX    H
071 B049 22F8B1      SHLD  FLEA
072 B04C 2AFAB1      LHLD  DSAOF
073 B04F EB          XCHG
074 B050 0A          NEXTL LDAX  B
075 B051 FE00        CPI    :0
076 B053 C2CB00      JNZ   GAPE         GAP ERROR
077 B056 03          INX   B
078 B057 0A          LDAX  B
079 B058 FE00        CPI    :0
080 B05A C2CB00      JNZ   GAPE
081 B05D 03          INX   B
082 B05E 0A          LDAX  B
083 B05F FEFF        CPI    :FF
084 B061 C2C3B0      JNZ   FL           FILE LOADED
085                  *CONTROL IF END FILE IS REACHED
086 B064 2AF8B1      LHLD  FLEA
087 B067 7C          MOV    A,H
088 B068 B8          CMP   B
089 B069 DAC3B0      JC    FL           FILE LOADED
090 B06C C274B0      JNZ   NOTJET
091 B06F 79          MOV    A,C
092 B070 BD          CMP   L
093 B071 D2C3B0      JNC   FL
094 B074 21F5B1      NOTJET LXI  H,EXREG
095                  *EXREG CHECKSUM/EXR.+1 COUNTER/EXR.+2 LENGTH RECORD
096 B077 36FF        MVI   M,:FF       CHECKSUM BYTE
097 B079 03          INX   B
098 B07A 0A          LDAX  B
099 B07B 86          ADD   M
100 B07C 77          MOV   M,A
101 B07D 03          INX   B
102 B07E 0A          LDAX  B
103 B07F 86          ADD   M
104 B080 77          MOV   M,A
105 B081 03          INX   B
106 B082 0A          LDAX  B
107 B083 FE00        CPI   0

```

108	B085	CA91B0		JZ	NORES	RESERVE TYPE IS NOT USED
109	B088	03		INX	B	RESERVE TYPE IS IGNORED
110	B089	03		INX	B	
111	B08A	03		INX	B	
112	B08B	03		INX	B	
113	B08C	03		INX	B	
114	B08D	03		INX	B	
115	B08E	C350B0		JMP	NEXTL	
116	B091	03	NORES	INX	B	
117	B092	0A		LDAX	B	
118	B093	86		ADD	M	
119	B094	77		MOV	M,A	
120	B095	23		INX	H	
121	B096	3600		MVI	M,0	CLEAR COUNTER
122	B098	0A		LDAX	B	LENGTH RECORD
123	B099	23		INX	H	
124	B09A	77		MOV	M,A	
125	B09B	2B	NEXTB	DCX	H	
126	B09C	2B		DCX	H	
127	B09D	03		INX	B	
128	B09E	0A		LDAX	B	
129	B09F	12		STAX	D	
130	B0A0	13		INX	D	
131	B0A1	86		ADD	M	
132	B0A2	77		MOV	M,A	
133	B0A3	3AFDB1		LDA	MEMR	
134	B0A6	BA		CMP	D	
135	B0A7	CAD3B0		JZ	MEMREX	MEMORY RANGE EXCEEDED
136	B0AA	23		INX	H	
137	B0AB	34		INR	M	
138	B0AC	7E		MOV	A,M	
139	B0AD	23		INX	H	
140	B0AE	BE		CMP	M	
141	B0AF	C29BB0		JNZ	NEXTB	NEXT BYTE
142	B0B2	03		INX	B	CONTROL OF CHECKSUM
143	B0B3	0A		LDAX	B	
144	B0B4	2B		DCX	H	
145	B0B5	2B		DCX	H	
146	B0B6	BE		CMP	M	
147	B0B7	C2DBB0		JNZ	CHECKE	CHECKSUM ERROR
148	B0BA	6B		MOV	L,E	
149	B0BB	62		MOV	H,D	
150	B0BC	22FAB1		SHLD	DSAOF	ADJUST DSAOF FOR NEXT LOAD
151	B0BF	03		INX	B	
152	B0C0	C350B0		JMP	NEXTL	
153	B0C3	3E00	FL	MVI	A,0	
154	B0C5	32FFB1		STA	CHB	
155	B0C8	C3E0B0		JMP	END	
156	B0CB	3E0F	GAPE	MVI	A,:F	
157	B0CD	32FFB1		STA	CHB	
158	B0D0	C3E0B0		JMP	END	
159	B0D3	3EF0	MEMREX	MVI	A,:FO	
160	B0D5	32FFB1		STA	CHB	


```

161 B0DB C3E0B0                    JMP    END
162 B0DB 3EFF                    CHECKE MVI    A,:FF
163 B0DD 32FFB1                    STA    CHB
164 B0E0 E1                        END     POP    H
165 B0E1 D1                        POP    D
166 B0E2 C1                        POP    B
167 B0E3 F1                        POP    PSW
168 B0E4 C9                        RET
169 B0E5 F5                        PROG    PUSH   PSW            PROGRAMMING OF THE EPROM
170 B0E6 C5                        PUSH   B
171 B0E7 D5                        PUSH   D
172 B0E8 E5                        PUSH   H
173 B0E9 2100FE                    LXI    H,PORT1-1
174 B0EC 3AFEB1                    LDA    ECB
175 B0EF 57                        MOV    D,A
176 B0F0 1E00                    MVI    E,0
177 B0F2 FE58                    CPI    :58
178 B0F4 CAFFB0                    JZ     E16
179 B0F7 3E10                    MVI    A,:10
180 B0F9 32FCB1                    STA    EXOR
181 B0FC C304B1                    JMP    E32
182 B0FF 3E08                    E16    MVI    A,:8
183 B101 32FCB1                    STA    EXOR
184 B104 0100A0                    E32    LXI    B,SAWA
185 B107 0A                        NEXTP  LDAX  B
186 B108 FEFF                    CPI    :FF
187 B10A CA2AB1                    JZ     NOPROG        NOT NECESSARY TO PROGRAM
188 B10D 77                        MOV    M,A            DATA IS APPLIED
189 B10E 23                        INX    H
190 B10F 73                        MOV    M,E            LOW ADDRES IS APPLIED
191 B110 23                        INX    H
192 B111 72                        MOV    M,D            PROG-SIGNAL IS APPLIED
193 B112 C5                        PUSH   B
194 B113 0607                    MVI    B,7            LOOP OF 50 MSEC.
195 B115 0EEB                    LOOP2 MVI    C,235
196 B117 00                        LOOP1 NOP
197 B118 00                        NOP
198 B119 00                        NOP
199 B11A 0D                        DCR    C
200 B11B C217B1                    JNZ    LOOP1
201 B11E 05                        DCR    B
202 B11F C215B1                    JNZ    LOOP2
203 B122 C1                        POP    B
204 B123 3AFCB1                    LDA    EXOR
205 B126 AA                        XRA    D            STOP PROGRAMMING
206 B127 77                        MOV    M,A            PROG-SIGNAL IS INVERTED
207 B128 2B                        DCX    H
208 B129 2B                        DCX    H
209 B12A 03                        NOPROG INX    B
210 B12B 13                        INX    D
211 B12C 3AFDB1                    LDA    MEMR
212 B12F B8                        CMP    B
213 B130 C207B1                    JNZ    NEXTP

```

```

214 B133 E1          POP   H
215 B134 D1          POP   D
216 B135 C1          POP   B
217 B136 F1          POP   PSW
218 B137 C9          RET
219 B138 F5          READ  PUSH  PSW      READING THE EPROM
220 B139 C5          PUSH  B
221 B13A D5          PUSH  D
222 B13B E5          PUSH  H
223 B13C 2101FE      LXI   H,PORT1
224 B13F 3AFEB1      LDA   ECB
225 B142 57          MOV   D,A
226 B143 1E00        MVI   E,0
227 B145 0100A0      LXI   B,SAWA
228 B148 73          NEXTR MOV  M,E
229 B149 23          INX   H
230 B14A 72          MOV  M,D
231 B14B 2B          DCX  H
232 B14C 2B          DCX  H
233 B14D 7E          MOV  A,M
234 B14E 02          STAX B
235 B14F 03          INX  B
236 B150 13          INX  D
237 B151 23          INX  H
238 B152 3AFDB1      LDA  MEMR
239 B155 B8          CMP  B
240 B156 C248B1      JNZ  NEXTR
241 B159 E1          POP  H
242 B15A D1          POP  D
243 B15B C1          POP  B
244 B15C F1          POP  PSW
245 B15D C9          RET
246 B15E F5          VERIFY PUSH PSW      VERIFY OF PROGRAMMING
247 B15F C5          PUSH B
248 B160 D5          PUSH D
249 B161 E5          PUSH H
250 B162 2101FE      LXI  H,PORT1
251 B165 3AFEB1      LDA  ECB
252 B168 57          MOV  D,A
253 B169 1E00        MVI  E,0
254 B16B 0100A0      LXI  B,SAWA
255 B16E 0A          NEXTV LDAX B
256 B16F 73          MOV  M,E
257 B170 23          INX  H
258 B171 72          MOV  M,D
259 B172 2B          DCX  H
260 B173 2B          DCX  H
261 B174 BE          CMP  M
262 B175 C28AB1      JNZ  BAD
263 B178 03          INX  B
264 B179 13          INX  D
265 B17A 23          INX  H
266 B17B 3AFDB1      LDA  MEMR

```

```

267 B17E B8          CMP    B
268 B17F C26EB1     JNZ   NEXTV
269 B182 3E00       MVI   A,0          VERIFY OK
270 B184 32FFB1     STA   CHB
271 B187 C38FB1     JMP   OK
272 B18A 3EFF       BAD   MVI   A,:FF     VERIFY BAD
273 B18C 32FFB1     STA   CHB
274 B18F E1         OK   POP   H
275 B190 D1         POP   D
276 B191 C1         POP   B
277 B192 F1         POP   PSW
278 B193 C9         RET
279 B194 CF         UT   RST   1          JUMP TO UTILITY
280 B195 04         DATA 4
281 B196           END
    
```

```

*****
* S Y M B O L   T A B L E *
*****
    
```

```

BAD   B18A   CHB   B1FF   CHECK B000   CHECKE B0DB
DSOAF B1FA   E16   BOFF   E32   B104   ECB   B1FE
END   B0E0   ERASED B032   EXOR   B1FC   EXREG B1F5
FADR  3002   FL    B0C3   FLEA   B1F8   GAPE   B0CB
LOAD  B037   LOOP1  B117   LOOP2  B115   MEMR   B1FD
MEMREX B0D3   NEXTB  B09B   NEXTC  B010   NEXTL  B050
NEXTP  B107   NEXTR  B148   NEXTV  B16E   NOPROG B12A
NORES  B091   NOTER  B02D   NOTJET B074   OK    B18F
PORT1  FE01   PROG  B0E5   READ   B138   SAWA  A000
UT     B194   VERIFY B15E
    
```

This EPROM-programmer is available from Mr. KNOOPS at the price of 258 Gld. This includes : - assembled circuit
 - housing
 - flatcable + DCE-connector
 - zero force insertion socket

comments

We ordered one unit , but at this time there are not yet any test results. As Mr. KNOOPS can programm EPROMs on his DA1pc, I think anyone should succeed with this unit.
 While the programmer is not cheap, one should consider that there are a lot of expensive items in the circuit.(zero force,flatcable..)

disadvantages : - the programmer is not interfaced following the DAI-DCE-concept.
 - the programmer software can not be loaded from DCR or DISC.
 - in the near future, the unit will not be available from stock.

advantages : - the unit will be delivered totally finished, including software on cassette.
 - there is no need to connect any hardware inside the housing of the computer.

*****

```

10  REM *****
11  REM EXEMPLE DE PROGRAMME PRINCIPAL
12  REM *****
20  PRINT CHR$(12):MODE 0:POKE #FF05,255:POKE #74,1:POKE #75,95:COLORG 12 0 0
0:COLORT 12 0 0 0
30  GOSUB 60000:REM CHARGEMENT ROUTINE MACHINE
40  PRINT CHR$(12):MODE 0:PRINT "DEFINITION DE LA FENETRE DE TRAVAIL PAR LES C
OORDONNEES DE"
50  PRINT "2 COINS EXTREMES (X1,Y1) ET (X2,Y2):"
60  PRINT :PRINT "NB : X1 doit etre un multiple de 8 et X2 un multiple"
70  PRINT "de 8, moins 1.":PRINT
80  INPUT "Fenetre (X1,Y1,X2,Y2)";X1%,Y1%,X2%,Y2%:PRINT
90  X1%=8*INT(X1%/8):X2%=8*INT((X2%+1)/8)-1
100 INPUT "Nombre de rotations";NROT%:PRINT
110 INPUT "Mode (1/2/3/4/5/6)";M%
120 GOSUB 1000:REM CALCUL DES PARAMETRES
500 REM *****
501 REM FAITES VOTRE DESSIN : LIGNES 5001000
502 REM *****
510 DRAW 0,YMAX/2 XMAX,YMAX/2 0
520 FOR O%=1 TO 200:DOT RND(XMAX),RND(YMAX) 0:NEXT
530 DRAW X1%,Y2% X1%,Y1% 21:DRAW X2%,Y1% X2%,Y2% 21
540 FOR O%=1 TO 50:DOT X1%+RND(X2%-X1%),Y2%+RND(Y1%-Y2%) 21:NEXT
550 CALLM #3009
560 IF GETC=0 THEN 560
570 GOTO 40
999  END
1000 REM *****
1001 REM CALCUL DES PARAMETRES
1002 REM *****
1003 REM DONNEES : FENETRE: X1,Y1,X2,Y2
1004 REM .....MODE: M
1005 REM .....NOMBRE DE ROTATIONS: NROT
1010 IF M%=1 THEN MODE 1:DE%=#B9EB:LL%=24
1020 IF M%=2 THEN MODE 2:DE%=#B9EB:LL%=24
1030 IF M%=3 THEN MODE 3:DE%=#A8BD:LL%=46
1040 IF M%=4 THEN MODE 4:DE%=#A8BD:LL%=46
1050 IF M%=5 THEN MODE 5:DE%=#6645:LL%=90
1060 IF M%=6 THEN MODE 6:DE%=#6645:LL%=90
1070 IF X1%>X2% THEN T%=X2%:X2%=X1%:X1%=T%
1080 IF Y2%>Y1% THEN T%=Y2%:Y2%=Y1%:Y1%=T%
1090 DEB%=DE%+Y1%*LL%-X1%/4:POKE #3000,DEB% MOD 256:POKE #3001,DEB%/256
1100 DEB2%=DEB%-LL%:POKE #3002,DEB2% MOD 256:POKE #3003,DEB2%/256
1200 NBYT%=(X2%-X1%+1)/4:POKE #3005,NBYT%
1210 NLIGN%=Y1%-Y2%:POKE #3004,NLIGN%
1220 FIN%=DE%+Y2%*LL%-X1%/4:POKE #3006,FIN% MOD 256:POKE #3007,FIN%/256
1230 SAUT%=LL%-NBYT%:POKE #3008,SAUT%
1240 POKE #30A0,NROT% MOD 256:POKE #30A1,NROT%/256
1999 RETURN
60000 DATA #C5,#D5,#E5,#F5,#3A,#5,#30,#47,#11,#0,#31,#2A,#0,#30,#7E,#12
60001 DATA #2B,#13,#5,#C2,#17,#30,#2A,#0,#30,#EB,#2A,#2,#30,#3A,#4,#30
60002 DATA #4F,#3A,#5,#30,#47,#7E,#12,#2B,#1B,#5,#C2,#2E,#30,#3A,#8,#30
60003 DATA #47,#7B,#90,#D2,#40,#30,#15,#5F,#7D,#90,#D2,#47,#30,#25,#6F,#D
60004 DATA #C2,#2A,#30,#2A,#6,#30,#EB,#21,#0,#31,#3A,#5,#30,#47,#7E,#12
60005 DATA #1B,#23,#5,#C2,#57,#30,#2A,#A0,#30,#2B,#22,#A0,#30,#7C,#B7,#C2
60006 DATA #0D,#30,#7D,#B7,#C2,#0D,#30,#F1,#E1,#D1,#C1,#C9
60010 FOR M%=#3009 TO #3074
60020 READ B%:POKE M%,B%
60030 NEXT:RETURN
61001 REM

```


super noise generator

BLADWIJZER

Pagina	Inhoud
1	- Bestukken van de print. - Inbouwen van de print.
2	- Aanbrengen van de boutjes.
3	- Aansluiten van de print. - Testen van de super noise generator. - Afregelen van trimmer P1.
4	- Een korte test. - Volledige test van de super noise generator. - Software besturing van de uitbreiding. - Extra noise commando's.
5	- Cassette sound sturing. - Principe werking. - Werking van de noise uitbreiding.
6	- Cassette sturing.
7	- Voorbeelden. - De commando's. - Programma voorbeelden
8	- Programma voorbeelden (vervolg).
I	- FIGURE 1 (Principe schema SNG).
II	- FIGURE 2A/2B (Componenten layout SNG).
III	- FIGURE 3 (Verbindingen met de DAI, principe).
IV	- FIGURE 4 (verbindingen met de DAI, vervolg). - TABLE 1 (color-code for wires).
V	- FIGURE 5 (interne connecties DAI-print).
VI	- TABLE 2 (super noise generator prom data).
VII	- TABLE 3 (result of envelope /noise commands).
VIII	- DATA-SHEETS SN 76477 N
XII	- TABLE 4 (color-code for resistors).

COPYRIGHT 1982 BY DAInamic Belgium.

--- with many thanks to R.Rens---

W.De Winter

R.Corswandt

*****
***
*** SUPER NOISE GENERATOR ***
***
*** copyright DAInamic ***
*****

OPMERKINGEN.

ALGEMEEN ADVIES : KONTROLEER STEEDS UW WERK VOORDAT U
EEN VOLGENDE STAP DOET.

Noch DAInamic, noch de heren De Winter & Corswandt kunnen verantwoordelijk gesteld worden voor beschadigingen die zouden voorkomen tijdens het installeren of het gebruiken van de Super Noise Generator.

1/ PRINT BESTUKKEN.

Kontroleer de print op eventuele onderbroken of kortgesloten banen (vergelijk met koper-layout, figure 2B)
Bestuk de print volgens het componentenschema (zie figure 2A)
De onderdelen plaats je aan de niet-verkoperde kant
Gebruik een soldeerbout met fijne punt en een vermogen kleiner dan 40 watt.
Indien nodig plooi dan de componenten met een tangetje zorgvuldig op maat.

Plaats en soldeer de componenten volgens grootte :

eerst de vier draad bruggen (W1 tot W4), ontmantel het stijve draadje, knip en plooi op maat.
alle weerstanden (R1-R17) insteken (voor de waarde, gebruik TABLE 4).
print omdraaien en solderen
-hierdoor zitten deze mooi op gelijke hoogte
dan de IC-voetjes, soldeer eerst twee pootjes en controleer of ze volledig tegen de print aanzitten, eventueel corrigeren
-let op of hun inkeping aan de juiste kant zit (zoals de inkeping op het ic).
en als volgende de condensatoren (C1-C9)
-bij de elektrolytische geeft een zwarte band de minzijde aan
-bij de druppel-tantaalkondensator C9 geeft een +teken de pluskant aan
-de andere condensatoren hebben geen richtingsvoorkeur, voorzichtig aanbrengen, zodat de aansluitdraden niet loskomen .
soldeer als laatste de trimmer P1.

Knip de uitstekende draadjes af (lengte maximum 3mm).

DE IC's NOG NIET AANBRENGEN !!!!!

Kontroleer of dat alle componenten op de juiste plaats zitten.
Kijk het soldeerwerk na op eventuele fouten.

2/ INBOUWEN VAN DE PRINT.

Verbreek eerst alle verbindingen met de DAI-pc.
Trek de vier zwarte pluggen uit de zijkant van de kast.
Hef het bovendeel aan de voorkant op, en duw het naar achter, verwijder voorzichtig een eventueel aardingsdraadje tussen de metalen plaat rond het toetsenbord en de OV.

Het inbouwen doen we aan de voorzijde van de voeding (zie FIGUUR 6).
Indien u een Digitale Cassette-Recorder bezit trek dan eerst het eprom-kaartje uit de X-bus.

Schema 2

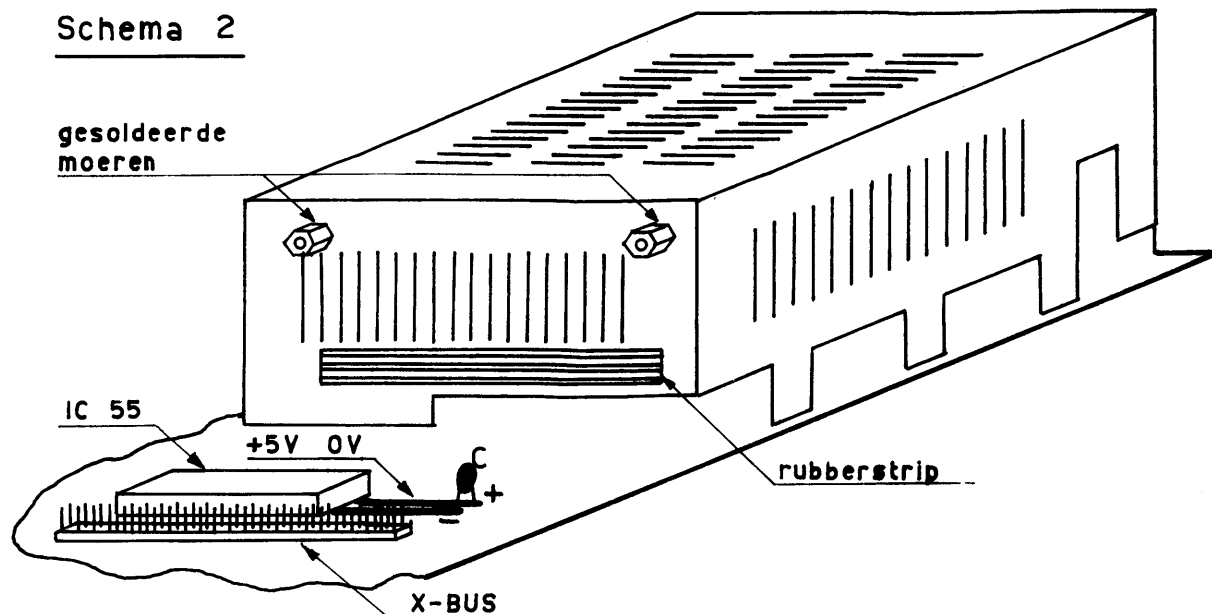

FIGURE 6

2.1/ Aanbrengen van de boutjes.

Lijm de rubber strip (zelfklevend) onderaan de voorzijde van de voeding. Dit dient als isolerend afstandsstuk.

Verwijder het deksel van de voeding (dit om gemakkelijk te werken).

Schroef de moeren in de hiervoor voorzienen gaten op de SNG-print. Alzo krijgen we de juiste maat om de voorzijde van de voeding te vertinnen.

Gebruik hiervoor liefst een zwaardere soldeerbout dan deze waarmee u de componenten soldeert (vermogen >40 watt).

Plaats de DAI-print vertikaal, met de achterzijde op de tafel, plaats de SNG-print horizontaal (met de componenten boven), op de voorzijde van de voeding (VGL. FIGUUR 6).

Soldeer de moeren vast (zorg voor een goede vloeijing van het soldeer). Controleer of er geen uitstekende draadjes contact maken met de voeding.

Schroef nu de print terug los.

NOTA !!

Wanneer er een koelplaatje gemonteerd is op de voorzijde van de voeding, dan zijn er volgende oplossingen mogelijk:

- verwijder het koelplaatje (bij de meeste versies niet gebruikt).
- soldeer een metalen stripje aan de rechterkant van de voeding, zodat het SNG-printje juist naast het koelplaatje komt en iets voorbij de DAI-print.

2.2/ Aansluiten van de print.

---

a) verbinden van de kabel aan de S.N.G.-print.

Ontmantel nu de meegeleverde kabel zodat een 10 cm buitenmantel overblijft, dit stuk kan gepast heen en weer geschoven worden.

Trek een rode en een zwarte draad uit de buitenmantel en soldeer deze respectievelijk aan de +5 volt en de 0 volt van de print (zie FIGURE 2A).

Er zijn twee rijen aansluitpunten, deze zijn aangeduid door de letters A tot en met K (zie FIGURE 2A).

Soldeer de overige draadjes in de kabel, aan deze punten van de SNG-print. Gebruik hiervoor TABLE 1 als standaard.

Verwijder de eventueel overtollige draadjes nog niet uit de mantel, ze kunnen nog als reserve dienen bij een eventuele verkeerde handeling.

b) verbinden van de kabel aan de DAI-print.

Gebruik hiervoor FIGURE 5 om de punten terug te vinden.

Eerst verbindt je de rode en de zwarte draad. Dit kan je best doen rechts van het IC (IC 55 op FIGURE 5), tussen de voeding en de X-bus. Hier bevindt zich een condensatortje met aanduiding + en - (dwz resp. +5V en 0V). Krab zorgvuldig de lak van de banen en soldeer de rode (+5V) en de zwarte (0V) draad erop.

Schroef het printje op de moertjes en soldeer de overige draadjes op de aangeduide poten van de componenten (zie FIGURE 3,4,5).

Daar de DAI-firma niet altijd dezelfde componenten gebruikt is soms een tweede plaats aangeduid als alternatief. U soldeert daar waar u het beste bijkan.

Om punt J te verbinden dient u de TV-kaart (print op steuntjes) weg te nemen. Let er bij het terug monteren van deze kaart op dat er geen kontakten verbogen zijn in de konnektor.

* CONTROLEER NOGMAALS OF ALLES JUIST AANGESLOTEN IS, EN OF ER GEEN KORTSLUITINGEN GEMAAKT ZIJN !!!

* PLAATS NU DE IC's IN HUN RESPECTIEVELIJKE VOETJES, LET OP DE POLARITEIT !!
OPPASSEN VOOR STATISCHE LADINGEN !!!

Als er geen fouten gemaakt zijn moet de SUPER NOISE GENERATOR nu volledig in orde zijn, tijd nu voor een korte test.

3/ TESTEN VAN DE SUPER NOISE GENERATOR.

Plaats het deksel van de voeding terug op zijn plaats. Zet het eventuele DCR eprom-kaartje op de X-bus. Maak de overige verbindingen in orde (KAST NIET SLUITEN !). Schakel de TV en de DAI-PC aan.

3.1/ AFREGELEN VAN TRIMMER P1 (cassette-geluid).

Sluit een cassette-recorder op CAS1 aan, plaats P1 in de middenstand.

Start een normale muziek-cassette, en tik in POKE#40,0 : de cassette start en er moet muziek hoorbaar zijn op de TV.

Regel nu trimmer P1 af op een normaal geluidsniveau.

* NOTA: als er veel vervorming optreed, regel dan het geluidsvolume op de recorder.

3.2/ EEN KORTE TEST (new noise).

```
geef NEW en tik in : * 10 ENVELOPE 0 16
                    * 20 NOISE OFF:WAIT TIME 1
                    * 30 NOISE 0 7:WAIT TIME 200
                    * 100 GOTO 20
                    * RUN
```

En nu hoort u een wegstervende lage ruisexplosie

3.3/ VOLLEDIGE TEST VAN DE SUPER NOISE GENERATOR.

Start de meegeleverde demonstratie-cassette.

Gebruik bij voorkeur een recorder met aangesloten remote-control,
alle programma's laden automatisch het volgende.

De band bevat volgende programma's :

```
0 SNG START
0 SNG DEMO+TEST           : test alle bijkomende noise commando's
0 VIERTAKT MOTOR BOOTSTRAP LOADER
1ML VIERTAKT MOTOR 300 350
0 BASIC VIERTAKT MOTOR MET SNG       : programma voorbeeld noise
0 CASSETTE SOUND DEMO              : programma voorbeeld cassette sound
  MUZIEK
```

4/ SOFTWARE STURING VAN DE UITBREIDING.

De uitbreiding met de S.N.G. is praktisch altijd compatibel met vroegere muziekprogramma's.

Dit doordat de bijkomende hardware gebruik maakt van de onderste volumenniveaus (1-7) van de normale DAI-noise.

4.1/ EXTRA NOISE COMMANDO'S

Het uiteindelijke DAI-volume is een combinatie van NOISE-volume en ENVELOPE-volume (zie tabel 1).

Deze combinatie kunt u te weten komen via (enkel voor noise commando):

```
ENVELOPE X Y:NOISE X Z:WAIT TIME 10: ?HEX$(PEEK(#295) SHR 4.
```

Voor de besturing van de SNG is het eenvoudigste het envelope-volume op 16 te zetten en het noise-volume te gebruiken van 0 tot 7 (zie programma voorbeelden).

Bijkomende effecten verkregen door de S.N.G.

NOISE X 0 : S.N.G. reset, NOISE OFF; dit kommando of NOISE OFF dient u steeds te gebruiken voor u de niveaus 4, 5, 6 of 7 gebruikt.

NOISE X 1 : kontinu lage ruis.

NOISE X 2 : continue ruis met regelbare frequentie(F) dit gebeurt via SOUND 2 X 0 K FREQ(F) (X=ENVELOPE-NR;K=Kies 0,1,2 of 3)

NOISE X 3 : kontinu hoge ruis.

NOISE X 4 : hoge, snel wegstervende ruis

NOISE X 5 : hoge, traag uitstervende ruis

NOISE X 6 : lage, snel wegstervende ruis

NOISE X 7 : lage, traag uitstervende ruis

NOISE X 8 tot NOISE X 15 : normale DAI-ruis.

4.2/ CASSETTE SOUND STURING.

Een extra mogelijkheid van SNG bestaat erin om het geluidssignaal, komende van CAS1 door te schakelen naar de T.V. en stereo output. Dit onder software controle, doormiddel van POKE's. Dit zowel vanuit command-mode als uit BASIC.

- 1) POKE#40,0 : start cassette 1 + 2 ,
+ doorgeven van cassettegeluid naar TV en stereo output.
POKE#40,#10 : stop cassette 2, cassette 1 op ; geen doorgeven.
POKE#40,#20 : stop cassette 1, cassette 2 op ; geen doorgeven.
POKE#40,#30 : stop cassette 1 + 2 ; geen doorgeven.
- 2) Wanneer een van volgende POKE's gegeven is , wordt er, bij een LOAD opdracht, de aangeduide cassette geselecteerd.
POKE#13D,#10 : selecteer cassette 1
POKE#13D,#20 : selecteer cassette 2
POKE#13D,#30 : selecteer beide cassettes; doorgeven van geluid.
- 3) DCR gebruikers kunnen, inplaats van bovenstaande POKE's, gebruik maken van de volgende commando's:
CAS / CAS1 /CASSETTE / CASSETTE 1 :selecteer cassette 1
CAS2 / CASSETTE 2 :selecteer cassette 2
CAS3 / CASSETTE 3 :selecteer cassette 1 +2 ;
doorgeven geluid.

5/PRINCIEPE WERKING.

Gebruik hiervoor FIGURE 1,3,4 en TABLE 4 .

5.1/ WERKING VAN DE NOISE UITBREIDING.

De eigenlijke schakeling bestaat uit 3 delen :

- de adres-decodering + besturing ; gevormd door de prom IC1.
- de wisselschakeling (voor digitale niveau's) en signaal oppoetser IC3 (N1...N4).
- en het eigenlijke 'hart' van de schakeling, de 'COMPLEX SOUND GENERATOR' IC2 met toebehoren.

A) adres-decodering :

Op de adress select ingangen van IC1 komen de vier data-bits toe die het volume van de normale DAI-noise regelen. Elk adres levert een bepaald bitpatroon aan de acht data uitgangen, die elk een bepaalde functie sturen van het sound-IC (IC2). Bestudeer hiervoor TABLE 2. Het adres valid signaal (pin 15) word steeds op grond potentiaal gehouden, zodat elke verandering aan de adres ingangen een ander datawoord doet verschijnen aan de data uitgangen.

B) de schakeling rond IC3.

De schakeling selecteert een signaal, ofwel opgewekt door SOUND 2, ofwel van de VCO oscillator gevormd door C5, R17 + een deel van IC2 en de stuurspanning gekreerd door R10, R11. De selectie gebeurt door data-bit D1 van IC1. Het uitgangssignaal wordt gebruikt om de noise oscillator in IC2 te sturen. Om de signalen terug op TTL niveau te krijgen is er gebruik gemaakt van smith-trigger inputs.

C) de 'COMPLEX SOUND GENERATOR'.

Gebruik hiervoor ook de DATA-sheets! (vooral het blokschema PAGE IX)

Via pin 3 van IC2 wordt het clock-signaal (verkregen via IC3) toegevoerd aan de noise generator.

Dit pseudo random signaal wordt vervolgens door de noise filter gevoerd. De kantel-frequentie wordt bepaald door R12, C4, waarvan C4 m.b.v. D4 (IC1) wel of niet aangesloten wordt, (de datauitgangen van IC1 zijn open collectoruitgangen), wat resulteert in een hoge of lage ruis.

Vervolgens wordt dit signaal aangeboden aan de mixer, waarvan enkel het noise kanaal gebruikt is (vast geselecteerd via pin 25, 26, 27).

Nu wordt in de envelope generator de stijg- en daaltijd van het noisesignaal bepaald, de volledige duurtijd gebeurt door het one shot circuit (zie hieronder). Door middel van de envelope select logic (pin 1, 28 IC2) kan men verschillende vormen selecteren, de selectie gebeurt door D5, D7 IC1

Als men de one shot logic selecteert, is de totale duurtijd van het ruissignaal vast bepaald door R13, C8, evenals de stijgtijd, omdat R15 een zeer lage weerstands waarde heeft, is de verandering van de capaciteit aan pin 8 van weinig invloed. Anders is dit bij de afvaltijd, dan wordt R16 gebruikt en dan is de verandering van de capaciteit aan pin 8 wel van belang. De waarde van deze capaciteit is te veranderen door D3 (IC1), als D3 laag is wordt C6 parallel geplaatst met C7, wat resulteert in een langdurige ruis.

Ook moet de one shot na elke cyclus opnieuw gestart worden, dit gebeurt door pin 9 'even' hoog te maken (gestuurd door D6 IC1).

Dit 'behandelde' ruissignaal wordt nu op niveau gebracht door de amplifier en zijn instel weerstanden R8, R9, R14.

Om de originele DAI-ruis zomin mogelijk te storen is er S1 toegevoegd. Deze 'solid state' schakelaar wordt enkel gesloten als er een van de nieuwe noise mogelijkheden aangevraagd is (gestuurd door D2 IC1).

5.2/ CASSETTE STURING.

De schakeling wordt gevormd door de volgende onderdelen:

- C1, C2 ; ontkoppel condensators
- R1, R2 ; instelling
- P1 ; volume regeling
- S2, S3, S4 ; solid state schakelaars

Als beide cassette motors afstaan, zijn de de punten H en I laag.

Hierdoor is de stuurspanning van S4 ook laag (pin 12).

S4 wordt pas geleidend als beide motors gestuurd worden, in dit geval wordt het geluid komende van de cassette recorder toegevoerd aan IC14 (zie hiervoor FIGURE 3), en meegemoduleerd op het tv kanaal (ook naar de stereo plug).

6/ VOORBEELDEN.

In dit hoofdstuk worden alle besturingen nog eens op een rijtje gezet, en tevens enkele voorbeelden gegeven.

6.1/ DE COMMANDO'S.

A) super noise generator.

NOISE X 0 : SNG reset, noise off.
NOISE X 1 : continuous, low noise.
NOISE X 2 : continuous, variable noise (sweep).
NOISE X 3 : continuous, high noise.
NOISE X 4 : high, short decay noise.
NOISE X 5 : high, long decay noise.
NOISE X 6 : low, short decay noise.
NOISE X 7 : low, long decay noise.

NOISE X 8 to NOISE X 15 : normal DAI noise.

RESET : NOISE OFF of NOISE 0 0 : WAIT TIME 1

B) cassette sturing.

-direct command: POKE#40,0 ; CAS1 + CAS2 + SOUND
POKE#40,#10 ; CAS2 OFF; CAS1 ON ; SOUND OFF
POKE#40,#20 ; CAS2 ON ; CAS1 OFF; SOUND OFF
POKE#40,#30 ; CAS2 OFF; CAS1 OFF; SOUND OFF
-cassette mask : POKE#13D,#10 ; CAS1 SELECTED ; SOUND OFF
POKE#13D,#20 ; CAS2 SELECTED ; SOUND OFF
POKE#13D,#30 ; CAS1 + CAS2 SELECTED ; SOUND ON

6.2/ PROGRAMMA VOORBEELDEN.

- STENGUN 1.

10 ENVELOPE 0 6,10;0,2;3,24;0,2;
20 NOISE 0 15

*** met de 'envelope' selecteerd men hier een lage, korte ruis gedurende 32mS gevold door 6,4mS reset. Dan een doorlopende, hoge ruis gedurende 76,8mS terug gevolgd door 6,4mS reset, waarna men terug begint.

- STENGUN 2.

10 0 3,13;0,6;
20 NOISE 0 15

- EXPLOSION.

10 ENVELOPE 0 7,200;0
20 NOISE 0 15

*** daar de 'envelope' hier niet afgesloten is met ';' zal de explosie niet herhaald worden.

- PISTOL AND RIFLE

10 ENVELOPE 0 4,120;0,3;6,20;0,20;6,20;0,25;
20 NOISE 0 15

*** merk op dat elke nieuwe noise aanvraag voorafgegaan is van een reset gedurende minstens 6,4mS. Dit is noodzakelijk daar de interpreter geen volume verandering toelaat groter dan de helft van het bestaande volume.

- FLAK-KANON.

```
10 ENVELOPE 0 6,23;0,2;5,10;0,4;
20 NOISE 0 15
```

- ????????

```
10 ENVELOPE 0 6,3;0,2;3,9;0,2;
20 NOISE 0 15:WAIT TIME 40:NOISE OFF:WAIT TIME 1
30 ENVELOPE 0 3,2;0,2;6,6;0,2;
40 NOISE 0 15:WAIT TIME 80:NOISE OFF:WAIT TIME 1
50 GOTO 10
```

*** Het is ook mogelijk om de 'envelope' te veranderen.

- DRUM'S.

```
10 ENVELOPE 0 3,6;0,7;3,6;0,9;3,5;0,8;3,6;0,30;
20 NOISE 0 15
```

- ROCKET.

```
10 ENVELOPE 0 16:NOISE 0 2
20 FOR X=100 TO 25000 STEP 100:SOUND 2 0 0 0 FREQ(X):NEXT
30 SOUND 2 OFF:WAIT TIME 15:GOTO 20
```

*** Met behulp van het commando NOISE X 2 selecteerd men de mogelijkheid om met SOUND 2 de clock frequentie te regelen, wat resulteert in een variabele noise. (SOUND 2 wordt dan volledig onderdrukt door de SNG)

- THE OCEAN.

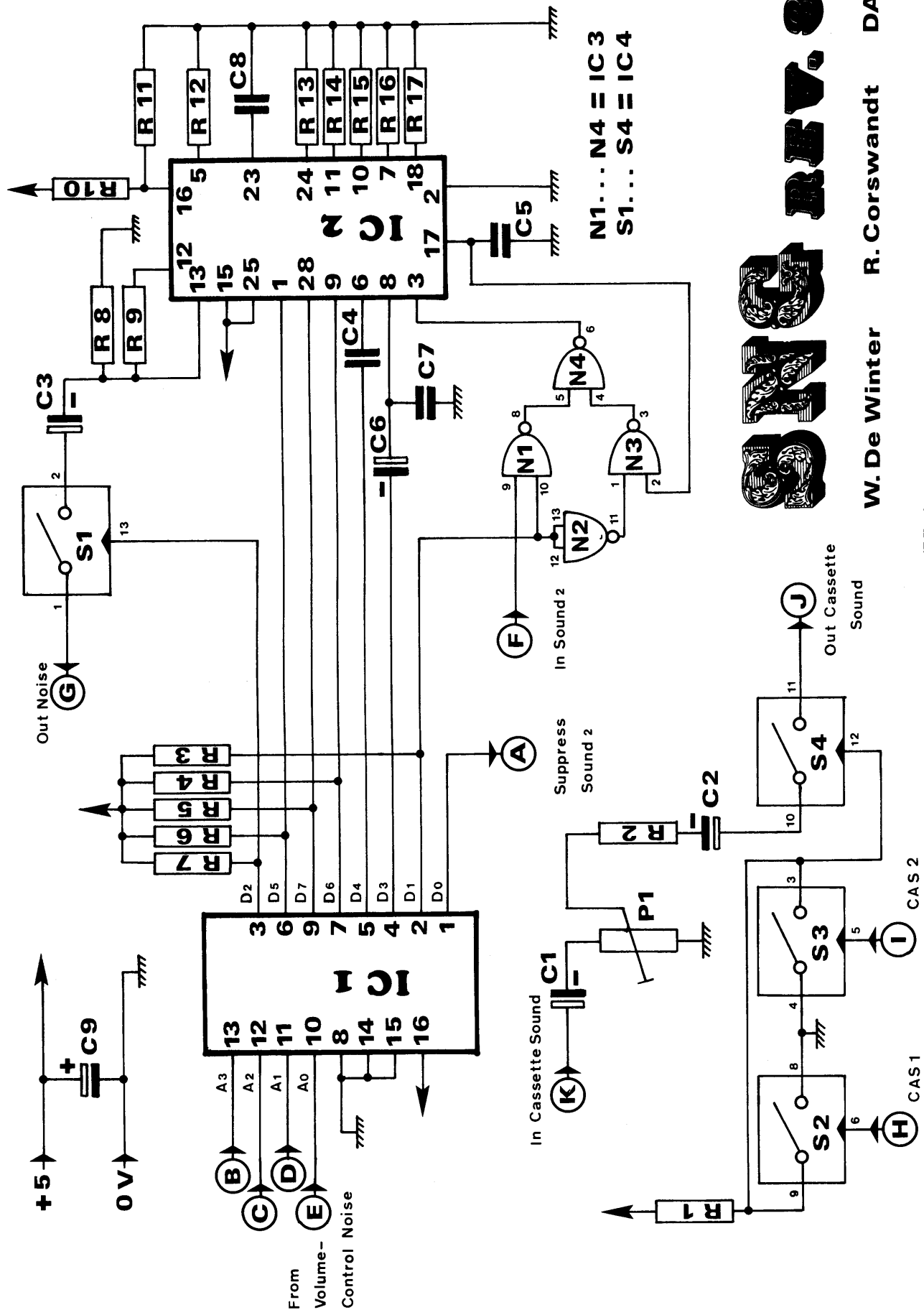
```
10 ENVELOPE 0 16:NOISE 0 2
20 FOR X=5 TO 200:SOUND 2 0 0 0 X:WAIT TIME 1:NEXT
30 FOR X=200 TO 5 STEP -1:SOUND 2 0 0 0 X:WAIT TIME 1:NEXT
40 GOTO 20
```

*** Als men de functie 'FREQ' niet gebruikt dan wordt de waarde van de variabele rechtstreeks gebruikt om het sound ic te sturen. De waarde van de variabele komt dan wel niet mee overeen met de frequentie (voor de juiste berekening zie het handboek)

!!!!!!! OOK IS HET MOGELIJK OM BIJ GEBRUIK VAN DE CASSETTE UITBREIDING TE 'KIJKEN' OF ER NOG GELUID OP DE BAND STAAT, EN DIT DOOR DE STATUS VAN DE CAS.BIT TE CHECKEN, DIE GEBRUIKT WORDT OM EEN PROGRAM TE LADEN.

Een manier is de hier onder vermelde:

```
10 B%=PEEK(#FD00) IAND #A0 ; READ BEGIN STATUS OF CAS.BIT
20 A%=PEEK(#FD00) IAND #A0 ; READ STATUS OF CAS.BIT
30 C%=C%+1 ; INCREMENT COUNTER
40 IF A%<>B% THEN C%=0 ; WANNEER VERANDERING COUNTER=0
50 IF C%>300 THEN 70 ; EXIT PROG. WANNEER GEDURENDE ONGEVEER
; 5 sec.GEEN VERANDERING OPGETREDEN IS
60 B%=A%:GOTO 20 ; ONTHOU DE OUDE TOESTAND EN CHECK NOGMAALS
70 ???? ; EXIT
```


DAInamic REV. 3.4

W. De Winter   R. Corswandt   DAInamic

FIGURE 1

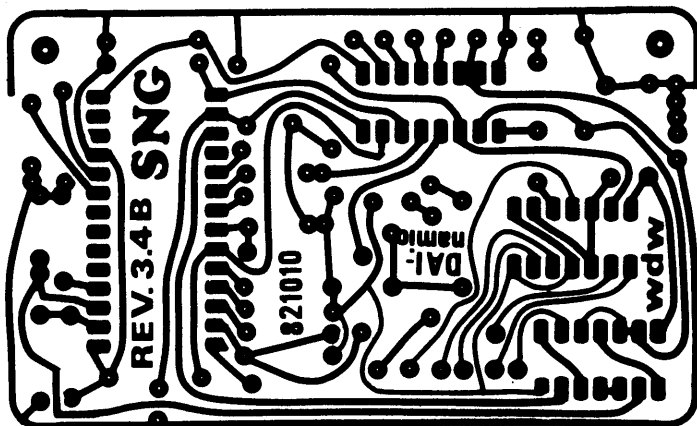

FIGURE 2B

COPERSIDE

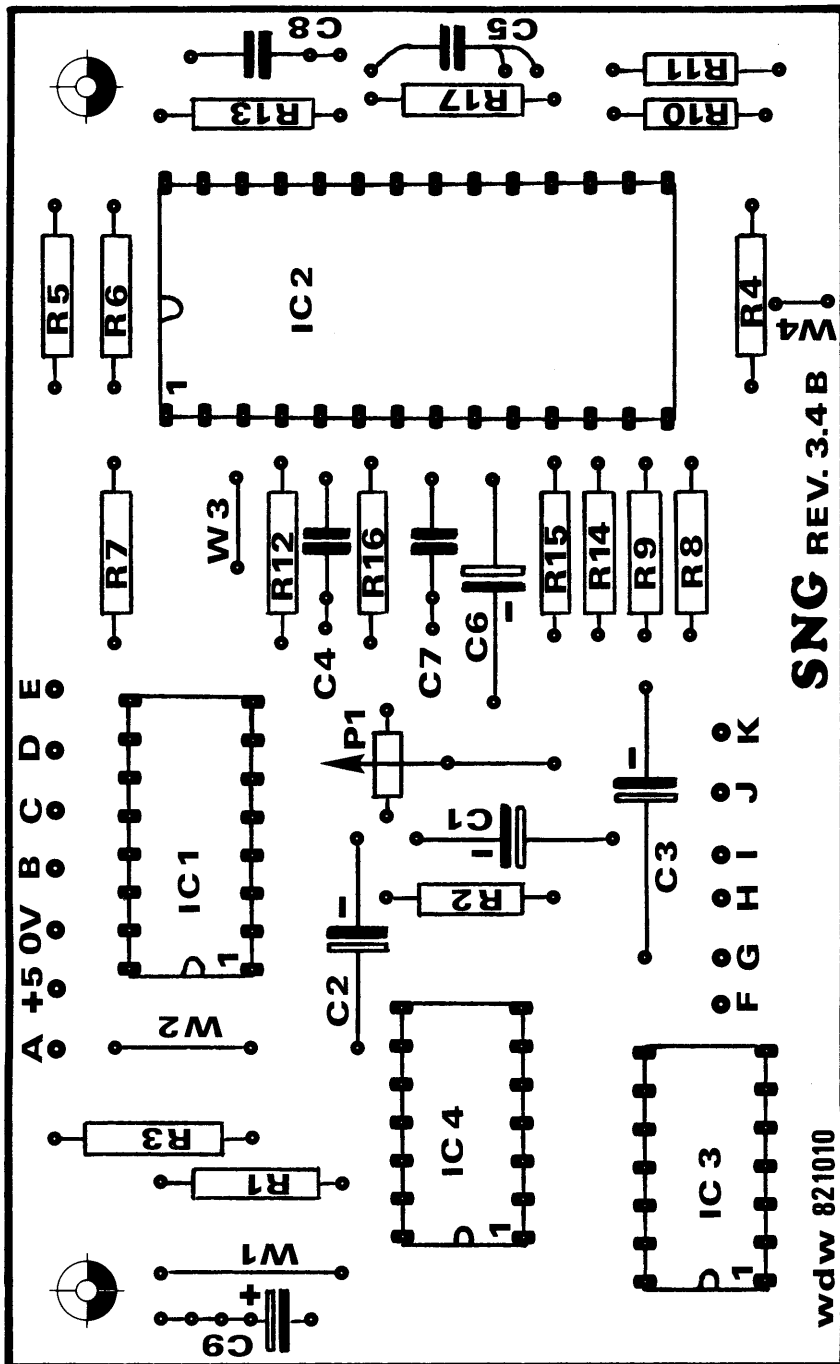

FIGURE 2A

- R1/R3/R4/R5/R6/R7/R17 = 4K7 1/4 W
- R2/R8 = 10K 1/4 W
- R9 = 27K 1/4 W
- R10 = 47K 1/4 W
- R11 = 33K 1/4 W
- R12 = 100K 1/4 W
- R13 = 330K 1/4 W
- R14 = 150K 1/4 W
- R15 = 3K3 1/4 W
- R16 = 270K 1/4 W
- P1 = 47K VERT. TRIMMER
- C1/C2/C3 = 4.7u A 10 u AXIAL 25V

- C4 = 1n2 MKM
- C5 = 4n7 MKM
- C6 = 4.7u AXIAL 25V
- C7/C8 = 470n MKM
- C9 = 10u TANTAAL 25 V

- IC1 (PROGRAMMED FOR SNG) = MMI-6330, 74S188 OR EQUI. (LABELED WITH 'SNG')
- IC2 = SN76477 N
- IC3 = 74 LS 132
- IC4 = 4066 (MOS)

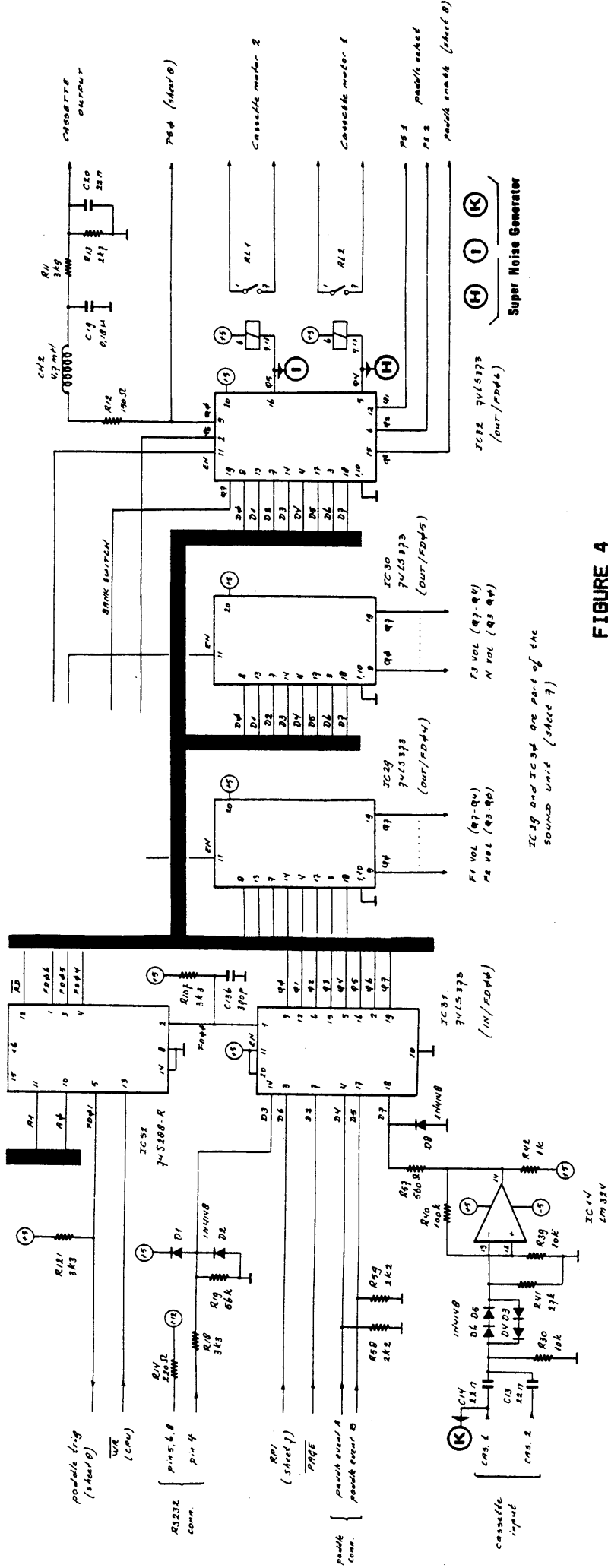
R. CORSWANDT / W. DE WINTER

SNG REV. 3.4 B

wdw 821010

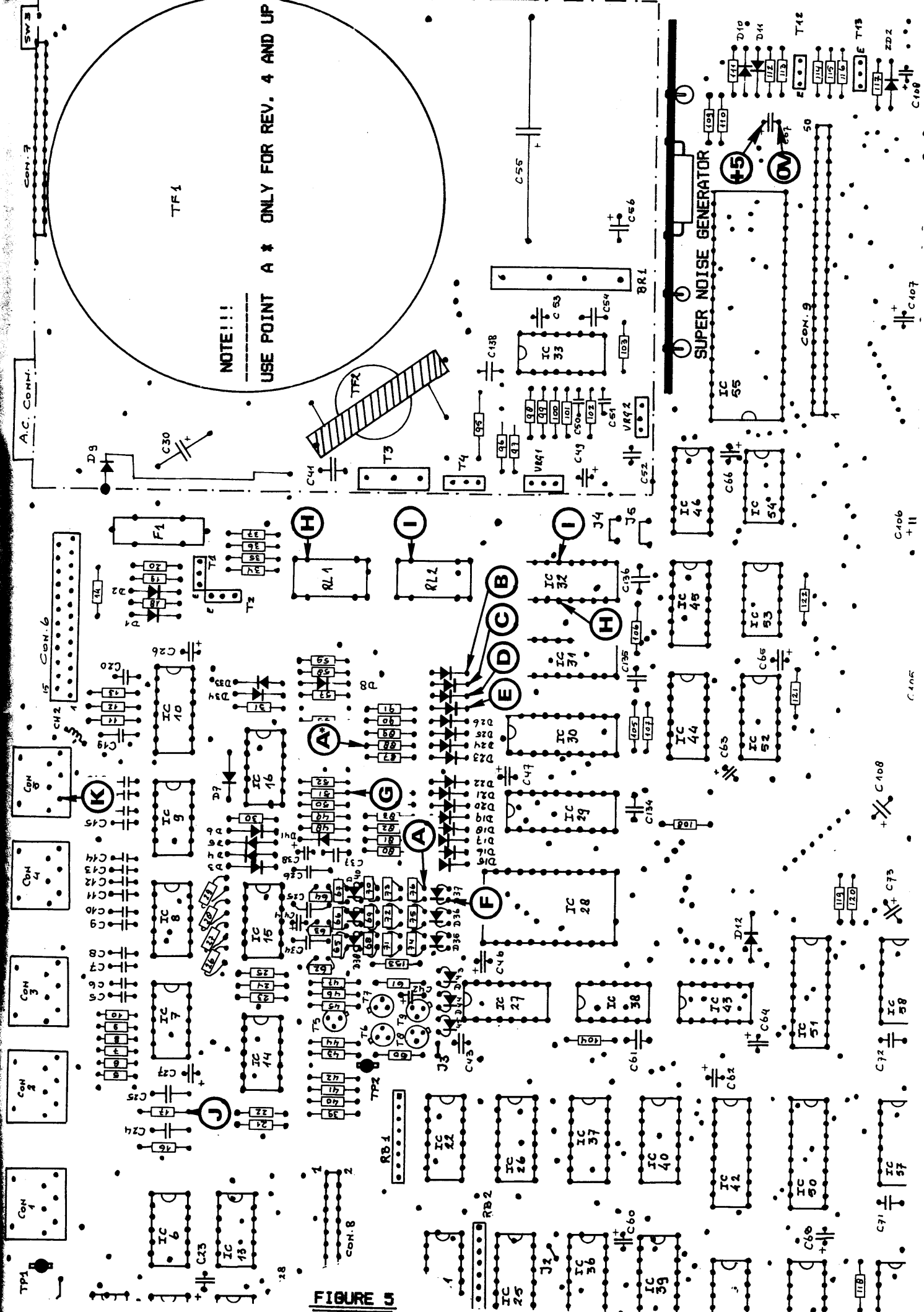

FIGURE 4

COLOR-CODE FOR WIRES

POINT	WIRE COLOR	POINT	WIRE COLOR
[A]	BROWN	[H]	GREY
[B]	RED/BLUE	[I]	WHITE
[C]	PINK	[J]	WHITE/GREEN
[D]	YELLOW	[K]	WHITE/YELLOW
[E]	GREEN	+5	RED
[F]	BLUE	0V	BLACK
[G]	VIOLET		

TABLE 1

NOTE!!!
 USE POINT A * ONLY FOR REV. 4 AND UP

SUPER NOISE GENERATOR

FIGURE 5

TECHNICAL DATA

AN EXCLUSIVE RADIO SHACK SERVICE TO THE EXPERIMENTER

SN76477N COMPLEX SOUND GENERATOR

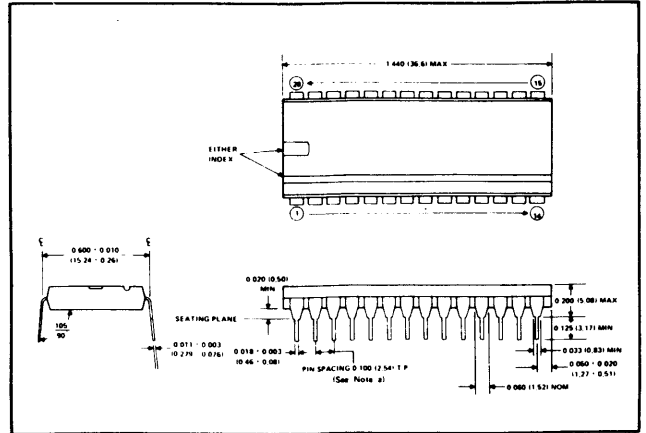
DESCRIPTION:

The SN76477N Complex Sound Generator is a linear/I²L device which provides noise-, tone- or low-frequency - (or a combination of these) based complex sounds. Programming is via external components, (user-selected), which allows a wide variety of sounds to be created. The SN76477N is designed for ultimate flexibility in user-defined sounds, and may be used in any application requiring audio feedback to the operator (i.e. arcade/home video games, pinball games, toys, etc.; consumer oriented equipment, such as timers, alarms, controls, etc.; industrial equipment for indicators, alarms, feedback controls, etc.).

FEATURES

- Generates Noise, Tone or Low-Frequency-Based Sounds, or Combination of These
- Allows Custom Sounds to be Created Easily
- Low Power Requirements
- Allows Multiple-Sound Systems
- Compatible With Microprocessor Systems

OUTLINE DIMENSIONS

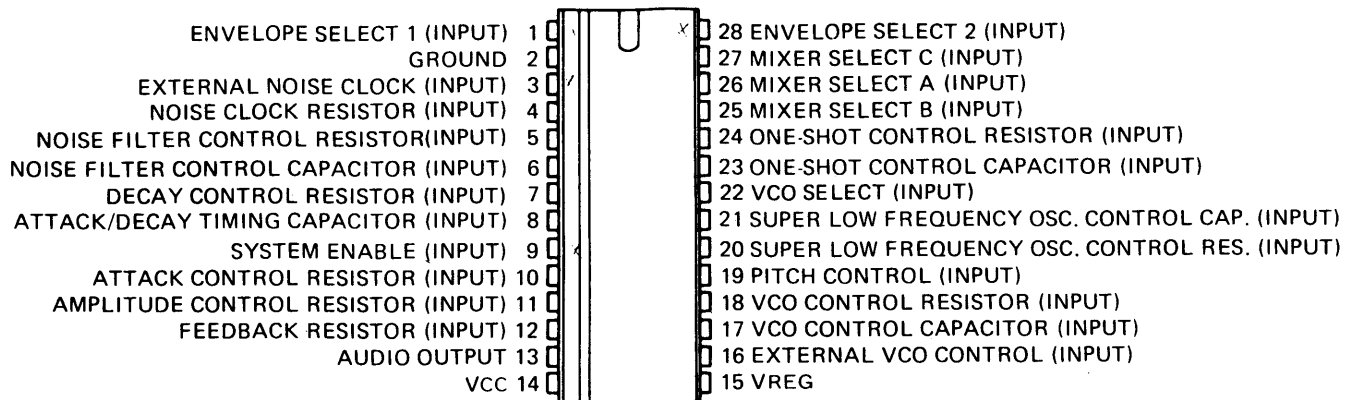
ABSOLUTE MAXIMUM RATINGS AT TA = 25°C (UNLESS OTHERWISE SPECIFIED)

Supply Voltage, VREG, Pin 15	6.0V
Supply Voltage, VCC, Pin 14	12.0V
Input Voltage Applied to any Device Terminal	6.0V
Operating Temperature Range	-55°C to +120°C
Lead Temperature 1/16 Inch From Case For 10 Seconds	+260°C

RECOMMENDED OPERATING CONDITIONS

	MIN.	TYP	MAX	UNITS
Supply Voltage, VREG, Pin 15	4.5	5.0	5.5	V
Supply Voltage, VCC, Pin 14	7.5		9.0	V
Operating Free-Air Temperature	0	25	70	°C

DUAL-IN-LINE PACKAGE (TOP VIEW)

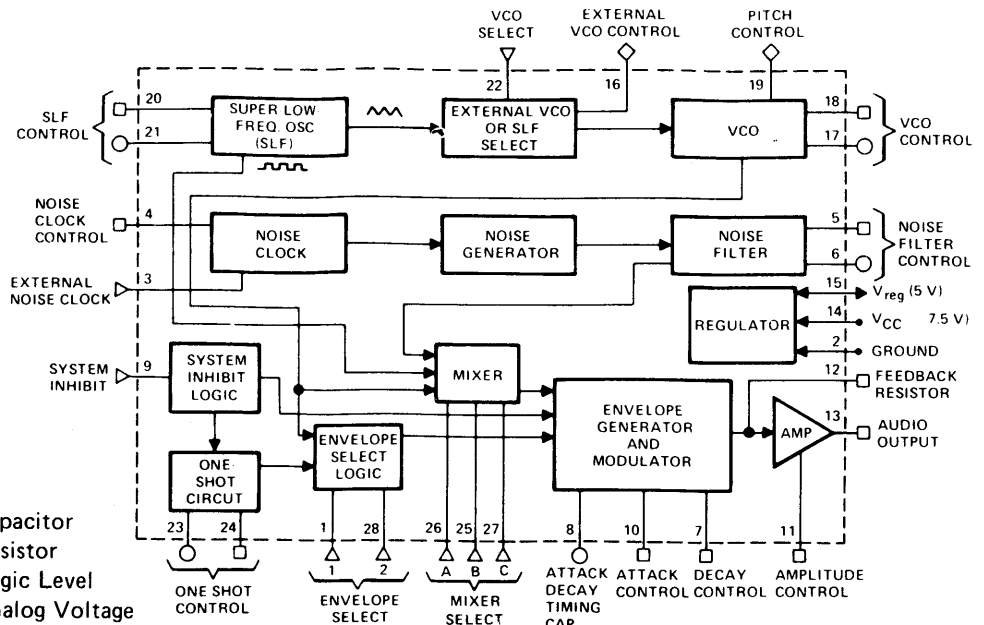

CUSTOM PACKAGED IN U.S.A. BY RADIO SHACK A DIVISION OF TANDY CORPORATION

OPERATING CHARACTERISTICS AT TA = 25°C AND VREG = 5.0V

PARAMETER	PIN	CONDITIONS	MIN	TYP	MAX	UNITS
ICC	14	VREG = 5.0V; NO EXT. LOAD		15	40	MA
VREG	15	VCC = 8.25V; I _{LOAD} = 10MA	4.5		5.5	V
INPUT REGULATION	15	I _{LOAD} = 10MA VCC = 7.5V TO 9.0V		150		MV
CONTROL INPUT CURRENT RANGE			1		200	uA
NOISE CLOCK	4					
NOISE FILTER	5					
DECAY	7					
ATTACK	10					
AMPLITUDE	11					
VCO	18					
ONE SHOT	24					
LOGICAL "1" INPUT CURRENT						
ENVELOPE SELECT 1 & 2	1, 28	@ 2.0V		40	52	uA
MIXER SELECT A, B, C	25, 26, 27	@ 2.0V		40	52	uA
Vco SELECT	22	@ 2.0V		40	52	uA
EXTERNAL NOISE	3	@ 2.0V		40	52	uA
SYSTEM ENABLE	9	@ 2.0V			100	uA
LOGICAL "1" INPUT VOLTAGE			2.0			V
ENVELOPE SELECT 1 & 2	1, 28					
MIXER SELECT A, B, C	25, 26, 27					
Vco SELECT	22					
EXTERNAL NOISE	3					
SYSTEM ENABLE	9					
LOGICAL "0" INPUT VOLTAGE					0.8	V
ENVELOPE SELECT 1 & 2	1, 28					
MIXER SELECT A, B, C	25, 26, 27					
Vco SELECT	22					
EXTERNAL NOISE	3					
SYSTEM ENABLE	9					
EXTERNAL Vco CUTOFF	16		2.5			V
TRIP POINTS				2.5		V
ONE-SHOT CAP	23					
Vco CAP	17					
NOISE FILTER CAP	6					
SLF CAP	21					
MAXIMUM PEAK-TO-PEAK OUTPUT VOLTAGE SWING	13	R _{LOAD} = 10K R _{FDBK} = 10K I ₁₁ = 200uA		2.5		V
DYNAMIC OUTPUT IMPEDANCE	13			100		OHMS

BLOCK DIAGRAM:

OPERATION

1. SLF (SUPER LOW FREQUENCY OSCILLATOR)

The SLF is normally operated in the range of 0.1 – 30 Hz, but will operate up to 20 kHz. The frequency is determined by the SLF control resistor (Pin 20) and capacitor (pin 21) according to the following equation:

$$\text{SLF Frequency (Hz)} \approx \frac{0.64}{\text{RSLF CSLF}} \quad @ \text{VREG} = 5.0\text{V}$$

Equation 1: SLF Frequency Equation

The SLF feeds a 50% duty cycle square wave to the "mixer"; it also feeds a triangular wave to the "ext. VCO/SLF Select" logic, which is fed through to control the VCO when Pin 22 is high (see further explanation below).

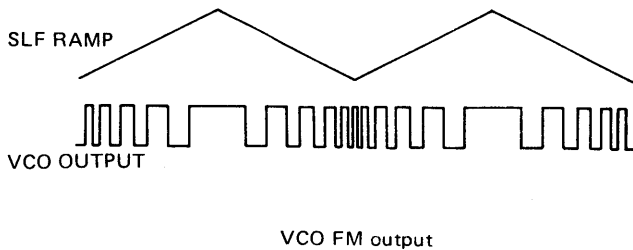
2. VCO (VOLTAGE CONTROLLED OSCILLATOR)

The VCO circuitry produces a tone output whose frequency is dependent upon the voltage at the input of the VCO. The higher Pin 16 voltage is, the lower the frequency. The controlling voltage may be either the SLF output, or it may be an externally applied signal on Pin 16. The selection of control modes (external – Pin 16; internal – SLF) is via the binary logic level on Pin 22, VCO Select, according to the following table:

Pin 22	Control Mode
0	External (Pin 16)
1	Internal (SLF)

Table 1: VCO Control Mode Selection

The input at the External VCO Control, Pin 16, may be a DC voltage, (producing a constant tone at the output of the VCO), or any waveform, producing a frequency modulated output from the VCO. A frequency modulated waveform also results when the SLF ramp controls the VCO (Pin 22 = high), as shown below:

An alternate method to apply an external voltage to the VCO input is to place the controlling voltage on the SLF Control Capacitor Pin (Pin 21). In some applications this may be more convenient than using the Pin 16 input. The frequency Range of the VCO is internally determined at an approximate ratio of 10:1. The minimum frequency of the VCO may be determined by adjusting the RC time-constant of the VCO Control Resistor (Pin 18) and the VCO Control Capacitor (Pin 17), according to the following equation:

$$\text{Min VCO Freq. (Hz)} \approx \frac{0.64}{\text{RVCO CVCO}} \quad @ \text{VREG} = 5.0\text{V}$$

Equation 2: Minimum VCO Frequency

The Pitch Control (Pin 19) varies the duty cycle of the VCO output according to the following equation:

$$\text{VCO Duty Cycle} \approx 50 \times \frac{\text{Voltage at Pin 16}}{\text{Voltage at Pin 19}} \%$$

Equation 3: Pitch Control of VCO Duty Cycle

By leaving Pin 19 high, a constant 50% duty cycle may be achieved. The specific % duty cycle, applies to constant tones produced by applying a constant DC voltage at the External VCO Control Pin (Pin 16). However, the Pitch Control may still be used to aesthetically alter the pitch of any frequency-modulated VCO output signals.

3. NOISE CLOCK

The Noise Clock clocks the Noise Generator. This circuit requires a 43K resistor to ground at Pin 4 to set an internal current level. An external noise clock may be supplied at Pin 3 to allow generation of lower frequency noise. This external clock should be a maximum 5 volt peak-to-peak square wave.

4. NOISE GENERATOR/FILTER

The Noise Generator is a binary pseudo random white noise generator whose output passes through the Noise Filter before being input to the mixer. The filter is a variable band width low-pass filter whose 3dB point is defined by the following equation:

$$\text{3dB Frequency (Hz)} \approx \frac{1.28}{\text{RNF CNF}} \quad @ \text{VREG} = 5.0\text{V}$$

Equation 4: Noise Waveform 3 dB Frequency

5. The Mixer Logic selects one, (or a combination), of the inputs from the generators and feeds the output to the Envelope Generator and Modulator.

C (Pin 27)	Mixer Select			Mixer Output
	B (Pin 25)	A (Pin 26)		
0	0	0		VCO
0	0	1		SLF
0	1	0		Noise
0	1	1		VCO/Noise
1	0	0		SLF/Noise
1	0	1		SLF/VCO/Noise
1	1	0		SLF/VCO
1	1	1		Inhibit

Table 2: Mixer Select Logic

6. SYSTEM ENABLE LOGIC

The System Enable Logic provides an enable/inhibit for the system output. The sound output is controlled according to the following table:

Pin 9	Output
0	Enabled
1	Inhibited

Table 3: System Enable Logic

This input also triggers the "one-shot" logic for momentary sounds, such as gunshots, bells and/or explosions. The "one-shot" logic is triggered by the negative-going edge. This may be accomplished by a momentary switch, or by a square wave input at Pin 9. Pin 9 must be held low for the entire duration of the one-shot sound (including attack and decay period). The one-shot logic is operable only when the proper Envelope Select Logic selection is made. (see Envelope Select Logic).

7. "ONE-SHOT" LOGIC

The duration of the "one-shot" is defined by the following equation:

$$\text{Duration (seconds)} \approx 0.8 \text{ Ros Cos } @ \text{VREG} = 5.0\text{V}$$

Equation 5: One-Shot Duration

cont. on page 324

PRETTIGE
FEESTEN !

